

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران

مصوب ۱۳۸۸/۰۶/۰۷ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

این دستورالعمل در اجرای ماده ۵ آئین نامه اجرایی قانون بازار اوراق بهادار، بنابر پیشنهاد مورخ ۱۷/۰۱/۱۳۸۸ شرکت فرابورس ایران، در ۲۰ فصل، ۱۶۵ ماده (با لحاظ مواد مکرر) و ۱۱۵ تبصره در تاریخ ۱۳۸۸/۰۶/۰۷، اصلاحیه های ۱۳۸۹/۰۳/۲۵، ۱۳۸۹/۰۸/۰۱، ۱۳۹۰/۰۲/۰۶، ۱۳۹۰/۰۲/۱۰، ۱۳۹۲/۰۸/۰۴، ۱۳۹۲/۱۰/۲۱، ۱۳۹۴/۱۲/۲۵، ۱۳۹۵/۰۴/۰۸، ۱۳۹۶/۰۴/۲۸، ۱۳۹۶/۰۹/۱۴، ۱۳۹۷/۰۵/۲۴، ۱۳۹۷/۰۸/۰۶، ۱۳۹۷/۱۰/۱۲، ۱۳۹۸/۰۴/۲۶، ۱۳۹۸/۰۵/۰۹ و ۱۳۹۸/۰۵/۱۶ و نیز الحاقیه های مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۱۵، ۱۳۹۲/۰۲/۰۷، ۱۳۹۲/۰۴/۰۴، ۱۳۹۲/۰۸/۱۳، ۱۳۹۳/۱۲/۱۲، ۱۳۹۶/۰۶/۲۲، ۱۳۹۶/۰۴/۲۷، ۱۳۹۷/۰۵/۱۰ و ۱۳۹۷/۱۲/۲۲ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.

• فصل یک - تعاریف و اصطلاحات :

○ ماده ۱ :

اصطلاحات و واژه‌هایی که در ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و دستورالعمل پذیرش و عرضه اوراق بهادار در فرابورس ایران تعریف شده‌اند، به همان مفاهیم در این دستورالعمل به کار رفته‌اند. واژه‌های دیگر دارای معانی زیر می‌باشند :

▪ بند ۱ :

اطلاعیه عرضه: اطلاعیه‌ای است که قبل از معامله عمده توسط فرابورس، طبق فرمت مصوب هیئت مدیره فرابورس و بر اساس ضوابط این دستورالعمل منتشر می‌شود.

▪ بند ۲ :

ایستگاه معاملاتی: پایانه معاملاتی کارگزار است که با سامانه معاملاتی فرابورس در ارتباط می‌باشد.

▪ بند ۳ :

بازار عادی: از جمله بازارهای سامانه معاملات است که در آن معاملات عادی اوراق بهادار براساس مقررات این دستورالعمل، انجام می‌شود.

▪ بند ۳ مکرر :

تعلیق: جلوگیری از انجام معامله یک ورقه بهادار به مدت بیش از ۵ روز کاری

▪ بند ۳ مکرر ۱ :

تقلب: هرگونه اظهار و اعلام خلاف واقع یا کتمان تمام یا بخشی از حقیقت یا ارائه اطلاعات، اسناد یا گزارش جعلی یا خلاف واقع؛

▪ بند ۴ :

توقف: جلوگیری از انجام معامله یک ورقه بهادار تا حداکثر ۵ روز کاری

▪ بند ۵ :

حراج: سازوکاری برای دادوستد اوراق بهادار بر پایه انطباق بهینه سفارش‌های خرید و فروش مشتریان با در نظر گرفتن اولویت قیمت، منشاء و زمان است .

▪ بند ۵ مکرر :

حراج پایانی: مرحله ای پس از خاتمه حراج پیوسته که به ترتیب شامل مرحله نظارت ۳۰ دقیقه ای، مرحله پیش گشایش حداکثر ۳۰ دقیقه ای و گشایش بر اساس ساز و کار حراج ناپیوسته با اجرای سفارش‌های موجود در سامانه معاملات و با قیمت نظری گشایش است.

▪ بند ۶ :

حراج پیوسته: حراجی است که به صورت پیوسته انجام می‌شود و در طی آن امکان ورود، تغییر و حذف سفارش وجود دارد. در حراج پیوسته سفارش‌های خرید و فروش به محض تطبیق قیمت‌ها منجر به معامله می‌شود .

▪ بند ۷ :

حراج ناپیوسته (Auction): حراجی است که پس از ثبت سفارش‌ها در مرحله سفارش‌گیری انجام شده و معامله براساس قیمت نظری گشایش، از طریق سامانه معاملاتی انجام می‌شود .

▪ بند ۸ :

جلسه رسمی معاملاتی: دوره زمانی مشخصی در هر روز کاری است که انجام معامله در آن دوره طبق مقررات مقدور می‌باشد. فرابورس می‌تواند در یک روز معاملاتی بیش از یک جلسه رسمی معاملاتی داشته باشد .

▪ بند ۹ :

خرید گروهی: خرید اوراق بهادار توسط کارگزار با کد معاملات گروهی است که پس از معامله توسط کارگزار به کد مالکیت مشتریان تخصیص می‌یابد .

▪ بند ۱۰ :

دامنه نوسان روزانه قیمت: دامنه نوسان قیمت اوراق بهادار قابل معامله در فرابورس است که نسبت به قیمت مرجع تعیین می‌شود و ورود سفارش‌ها در هر روز صرفاً در این دامنه قیمت، مجاز است .

▪ بند ۱۱ :

درخواست خرید/فروش: درخواست مشتری به همراه شرایط آن مبنی بر خرید یا فروش اوراق بهادار است که در قالب فرم الکترونیک یا غیرالکترونیک به کارگزار ارایه می‌گردد. درخواست مذکور می‌تواند با قیمت معین، قیمت محدود یا قیمتی که اختیار آن به کارگزار واگذار می‌شود، ارایه گردد .

▪ بند ۱۲ :

دوره سفارش‌گیری: دوره زمانی قبول سفارش قبل از حراج ناپیوسته است که طی آن کارگزاران امکان ورود، تغییر و حذف سفارش در سامانه معاملات را دارند .

▪ بند ۱۳ :

روز معاملاتی: روزهای کاری است که طبق مقررات، معاملات فرابورس در آن انجام می‌شود .

▪ بند ۱۴ :

رویه تسهیم به نسبت: طبق رویه تسهیم به نسبت، اوراق بهادار تخصیص یافته به هر سفارش معادل حجم سفارش ثبت شده تقسیم بر کل سفارش‌های ثبت شده، ضربدر کل اوراق بهادار قابل عرضه است .

▪ بند ۱۵ :

سامانه معاملات: سامانه‌ای است الکترونیکی که عملیات مربوط به معاملات فرابورس از جمله دریافت سفارش، تطبیق و انجام معامله از طریق آن انجام می‌شود .

▪ بند ۱۶ :

سرمایه پایه: عبارت از مجموع سهام، سهام جایزه و حق تقدم‌های شرکت است که در مرحله پذیرهنویسی یا ثبت قانونی قرار دارد.

▪ بند ۱۷ :

سفارش: درخواست خرید یا فروش اوراق بهادار است که توسط کارگزار وارد سامانه معاملات می‌شود .

▪ بند ۱۸ :

سفارش متوقف (Stop Order) سفارشی است که براساس قیمت آخرین معامله بازار فعال می‌شود. در خصوص سفارش‌های خرید، زمانی این سفارش فعال می‌شود که قیمت آخرین معامله بازار با قیمت تعیین شده توسط مشتری مساوی یا از آن بیشتر شود و در خصوص سفارش‌های فروش، زمانی این سفارش فعال می‌شود که قیمت آخرین معامله بازار با قیمت تعیین شده توسط مشتری مساوی یا از آن کمتر شود .

▪ بند ۱۹ :

شرکت سپرده‌گذاری مرکزی: سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (شرکت سهامی عام) است .

▪ بند ۲۰ :

عرضه اولیه: نخستین عرضه اوراق بهادار، پس از پذیرش و درج در فرابورس است.

▪ بند ۲۱ :

عرضه اولیه به روش حراج: عرضه‌ای است که در یک جلسه معاملاتی بر مبنای رقابت خریداران انجام می‌شود .

▪ بند ۲۲ :

فرابورس: فرابورس ایران (شرکت سهامی عام) است.

▪ بند ۲۳ :

قیمت پایانی: قیمت هر ورقه بهادار است که در پایان هر جلسه رسمی معاملاتی محاسبه و توسط "فرابورس" اعلام می‌شود .

▪ بند ۲۴ :

قیمت پایه: حداقل قیمت برای عرضه سهام در معاملات عمده است که توسط فروشنده تعیین و از طریق کارگزار فروشنده در درخواست وی برای معامله عمده به فرابورس اعلام می‌شود .

▪ بند ۲۵ :

قیمت پیشنهادی: نرخ است که برای هر واحد اوراق بهادار از طرف کارگزار وارد سامانه معاملات می‌شود .

▪ بند ۲۶ :

قیمت مرجع: قیمتی است که مبنای اعمال دامنه نوسان روزانه اوراق بهادار قرار می‌گیرد.

▪ بند ۲۷ :

قیمت نظری: قیمتی است که پس از اعمال اثر تغییرات سرمایه و یا تقسیم سود نقدی در قیمت پایانی محاسبه می‌شود .

▪ بند ۲۸ :

قیمت نظری گشایش: قیمتی است که در مرحله گشایش، براساس سفارش‌های ثبت شده با استفاده از سازو کار حراج، توسط سامانه معاملاتی محاسبه و معاملات مرحله گشایش با آن قیمت انجام می‌شود .

▪ بند ۲۹ :

کد معاملات گروهی: شناسه‌ای است که برای ورود سفارش‌های گروهی هر ایستگاه معاملاتی در سامانه معاملات تعریف شده است .

▪ بند ۲۹ مکرر :

کنفرانس اطلاع رسانی: کنفرانسی حضوری، تلفنی یا مجازی با حضور مدیرعامل یا نماینده وی که سخنگوی رسمی ناشر تلقی می‌شود، است که در آن به تحلیل و ارائه اطلاعات به صورت برخط اقدام می‌شود .

▪ بند ۳۰ :

محدودیت حجمی: حداکثر تعداد اوراق بهاداری که طی هر سفارش در سامانه معاملات وارد می‌شود .

▪ بند ۳۱ :

مذاکره: فرآیند مظنه‌یابی و قیمت‌گذاری اوراق بهادار توسط معامله‌گران برپایه ارتباط الکترونیک یا غیرالکترونیک است .

▪ بند ۳۱ مکرر:

مرحله گشایش تصادفی: مرحله‌ای است پس از آغاز پیش‌گشایش، که در آن اجرای سفارش‌های موجود در سامانه معاملات بر اساس ساز و کار حراج ناپیوسته در زمان تصادفی توسط سامانه معاملاتی انجام می‌شود.

▪ بند ۳۱ مکرر ۱:

مرحله نظارت :دوره زمانی پس از خاتمه مراحل حراج پیوسته یا حراج ناپیوسته است که طی آن امکان ورود سفارش یا انجام معامله وجود ندارد.

▪ بند ۳۲ :

مشتری: شخصی است که متقاضی خرید یا فروش اوراق بهادار است.

▪ بند ۳۲ مکرر:

معاملات توافقی: معاملاتی است که در آن بر اساس توافق طرفین معامله، سفارش‌های خرید و فروش تطبیق یافته و جهت ثبت به سامانه معاملاتی ارسال می‌شود.

▪ بند ۳۳ :

معامله بلوکی: معامله‌ای است که تعداد سهام و حق تقدم قابل معامله در آن برای شرکت‌هایی که سرمایه پایه آنها بیش از یک میلیارد عدد است بزرگتر یا مساوی نیم و کمتر از یک درصد سرمایه پایه و برای شرکت‌هایی که سرمایه پایه آنها کمتر یا مساوی یک میلیارد عدد است بزرگتر یا مساوی یک و کمتر از پنج درصد سرمایه پایه شرکت باشد .

▪ بند ۳۴ :

معامله عمده: معامله‌ای است که تعداد سهام یا حق تقدم قابل معامله در آن در شرکت‌هایی که سرمایه پایه آنها بیش از یک میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی ۱ درصد سرمایه پایه و در شرکت‌هایی که سرمایه پایه آنها کمتر یا مساوی یک میلیارد عدد است، بزرگتر یا مساوی ۵ درصد باشد .

▪ بند ۳۵ :

معاملات عمده شرایطی: معامله عمده‌ای است که تسویه و جوه آن با شرایط اعلامی در اطلاعیه عرضه بر اساس ضوابط مندرج در این دستورالعمل انجام می‌شود .

▪ بند ۳۶ :

مقررات: الزاماتی است که توسط مراجع ذیصلاح در چارچوب اختیارات آنها وضع شده و فرابورس، کارگزار، مشتریان و سایر اشخاص ذیربط فرابورس موظف به رعایت آنها هستند .

▪ بند ۳۷ :

نماد معاملاتی: شناسه‌ای است که برای هر یک از اوراق بهادار به صورت منحصر بفرد در سامانه معاملات تعریف شده است. این شناسه می‌تواند به صورت حرف، عدد یا ترکیبی از هر دو باشد .

▪ بند ۳۸ :

واحد پایه سفارش (LOT): تعداد مشخصی از اوراق بهادار است که سفارش وارده به سامانه معاملاتی باید ضریبی از آن باشد و برای هر ورقه بهادار مقدار آن توسط "هیئت مدیره فرابورس" تعیین می‌شود .

▪ بند ۳۹ :

معامله تحت احتیاط: معامله در شرایطی است که نقل و انتقال سهام و کلیه اوراق بهادار مرتبط با نمادی که در آن شرایط قرار می گیرد، پس از تکمیل فرم اطلاع از ابهام توسط سرمایه گذاران صورت می پذیرد.

• فصل دو - ضوابط کلی انجام معاملات اوراق بهادار :

○ ماده ۲ :

کلیه معاملات در فرابورس باید براساس ضوابط این دستورالعمل و در جلسه رسمی معاملاتی انجام شود .

▪ تبصره :

انجام معاملات در خارج از جلسه معاملاتی با تصویب هیئت مدیره سازمان و طبق شرایط تعیین شده توسط آن، امکان پذیر خواهد بود .

○ ماده ۳ :

جلسات رسمی معامله انواع اوراق بهادار در فرابورس، به استثنای روزهای تعطیل رسمی در روزهای شنبه لغایت چهارشنبه هر هفته از ساعت ۹ آغاز و در ساعت ۱۲:۳۰ همان روز خاتمه می یابد.

▪ تبصره :

ساعت انجام معاملات می تواند با تصویب هیئت مدیره فرابورس تغییر نموده مشروط به این که این تغییرات حداقل سه روز قبل از انجام به اطلاع عموم برسد .

○ ماده ۴ :

تغییرات ساعت و روزهای انجام معامله و جلسات رسمی معامله با تصویب هیأت مدیره فرابورس امکان پذیر خواهد بود. این تغییرات باید حداقل سه روز کاری قبل از اعمال، توسط فرابورس به اطلاع عموم برسد .

○ ماده ۵ :

در صورت بروز اشکالات فنی در سامانه معاملاتی و بروز ریسک اخلال در معاملات یا ثبت تغییرات مالکیت سهامداری یا مخاطرات مشابه، مدیران عامل بورس ها می توانند ساعات شروع، خاتمه و طول جلسه معاملاتی یک یا گروهی از نمادهای معاملاتی، یک یا گروهی از بازارهای معاملاتی، یک یا گروهی از تابلوهای معاملاتی یا ترکیبی از آنها را با گزارش بورس مربوطه و تأیید شرکت مدیریت فناوری بورس تهران تغییر دهند یا انجام معاملات در هر یک از آنها را متوقف نمایند. این تغییرات باید بلافاصله و به نحو مقتضی به اطلاع عموم برسد. شرکت مدیریت فناوری بورس تهران مکلف است تمامی مستندات مربوط به اشکالات فنی سامانه معاملاتی را جهت نگهداری در سوابق به سازمان بورس و اوراق بهادار و بورس مربوطه ارائه نماید.

- فصل سه - مراحل انجام معامله :

- ماده ۶ :

معاملات اوراق بهادار در فرابورس به ترتیب در بازار اول، بازار دوم، بازار سوم و بازار اوراق مشارکت انجام خواهد شد. مراحل انجام معاملات در بازار اول و دوم و بازار اوراق مشارکت به شرح زیر است :

- بند ۱ :

پیش‌گشایش: این مرحله به مدت ۳۰ دقیقه قبل از شروع معاملات انجام می‌شود. در این مرحله امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش توسط کارگزاران وجود دارد لیکن در این مرحله معامله‌ای انجام نمی‌شود .

- بند ۲ :

مرحله گشایش: بلافاصله پس از مرحله پیش‌گشایش، با اجرای سفارش‌های موجود در سامانه معاملات و براساس سازوکار حراج ناپیوسته انجام می‌شود .

- بند ۳ :

مرحله حراج پیوسته: مرحله‌ای است پس از انجام مرحله گشایش که طی آن معاملات براساس سازوکار حراج پیوسته انجام می‌شود .

- بند ۴ :

مرحله حراج ناپیوسته پایانی: این مرحله بلافاصله پس از خاتمه مرحله حراج پیوسته به مدت ۱۵ دقیقه انجام می‌شود. در طی این مرحله امکان ورود، تغییر یا حذف سفارش توسط کارگزاران وجود دارد لیکن معامله‌ای در این مرحله انجام نمی‌شود و در پایان این مرحله با اجرای سفارش‌های موجود در سامانه معاملات و براساس سازوکار حراج ناپیوسته، معاملات انجام می‌شود .

- بند ۵ :

مرحله معاملات پایانی: این مرحله طی پانزده دقیقه پایانی جلسه معاملاتی انجام می‌شود و طی آن ورود سفارش و انجام معامله صرفاً با قیمت پایانی امکان‌پذیر است .

- تبصره :

در معاملات فرابورس حسب مورد از تمام یا تعدادی از مراحل فوق جهت انجام معامله استفاده می‌گردد. هیأت مدیره فرابورس باید مراحل انجام معامله در هر بازار را مشخص و حداقل سه روز کاری قبل از اعمال، به اطلاع عموم برساند .

- فصل چهار – انواع سفارشات :

- ماده ۷ :

انواع سفارش‌ها در سامانه معاملات به شرح زیر است:

- بند ۱ :

سفارش محدود (Limit order): سفارش خرید یا فروشی است که در قیمت تعیین شده توسط مشتری، یا بهتر از آن انجام می‌شود .

- بند ۲ :

سفارش با قیمت باز (Market order): سفارشی است که بدون قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و با قیمت بهترین سفارش طرف مقابل اجرا می‌شود. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش با قیمت باز در سامانه باقی خواهد ماند .

- بند ۳ :

سفارش باز- محدود (Market to limit order): سفارشی است که فقط در مرحله حراج پیوسته می‌تواند وارد سامانه معاملاتی شود. این سفارش بدون قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و با قیمت بهترین سفارش طرف مقابل اجرا می‌شود. در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش محدود به قیمت آخرین معامله انجام شده در سیستم باقی می‌ماند .

- بند ۴ :

سفارش به قیمت گشایش (Market on opening order): سفارشی است که فقط در مرحله پیش گشایش می‌تواند وارد سامانه معاملات شود. این سفارش بدون قیمت وارد سامانه معاملاتی شده و در مرحله گشایش با قیمت گشایش معامله خواهد شد . در صورت اجرا نشدن بخشی از سفارش، باقیمانده به صورت یک سفارش محدود با قیمت گشایش در سیستم باقی می‌ماند .

- بند ۵ :

سفارش متوقف به باز (Stop loss order): سفارش متوقفی است که پس از فعال شدن، به سفارش با قیمت باز تبدیل می‌شود .

- بند ۶ :

سفارش متوقف به محدود (stop limit order): سفارش متوقفی است که پس از فعال شدن به سفارش محدود با قیمتی که از قبل در سفارش مشخص شده است، تبدیل می‌شود .

○ ماده ۸ :

سفارش‌ها به لحاظ نحوه اجرا به شرح زیر می‌باشند:

▪ بند ۱ :

سفارش دو طرفه (Cross order) سفارشی است که با استفاده از آن، کارگزار می‌تواند اقدام به ورود همزمان سفارش خرید و فروش با حجم و قیمت یکسان نموده و معامله نماید. قیمت سفارش مذکور باید بیشتر یا مساوی قیمت بهترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی و کمتر یا مساوی قیمت بهترین سفارش فروش ثبت شده در سامانه معاملاتی باشد. این سفارش فقط در مرحله حراج پیوسته می‌تواند وارد سامانه معاملات شود .

▪ بند ۲ :

سفارش دو بخشی (Iceberg order) سفارش خرید یا فروشی است که دارای دو بخش پنهان و آشکار است. بخش آشکار سفارش در صف خرید یا فروش قرار گرفته و قابل رویت می‌باشد و بخش پنهان آن به صورت غیرفعال است. حجم قسمت آشکار و پنهان سفارش توسط کارگزار تعیین می‌شود. در صورتی که کل بخش آشکار سفارش معامله شود، به میزان حجم قسمت آشکار، سفارش پنهان فعال شده و در نوبت قرار می‌گیرد. حداقل کل سفارش و حداقل حجم قسمت آشکار در سفارش‌های دو بخشی، توسط هیئت مدیره فرابورس تعیین می‌شود .

▪ بند ۳ :

سفارش انجام و ابطال (fill & kill) سفارش محدودی است که بلافاصله پس از ورود باید اجرا شود و در صورت عدم اجرای تمام یا بخشی از آن، مقدار باقیمانده به صورت خودکار از سامانه حذف خواهد شد. امکان ورود این سفارش در مرحله پیش از گشایش وجود ندارد .

▪ بند ۴ :

سفارش همه یا هیچ (All or Non) سفارش محدودی است که اجرای آن منوط به معامله کل سفارش است. در صورت عدم امکان معامله کل سفارش بلافاصله بعد از ورود، سفارش به صورت خودکار از سامانه حذف می‌شود. امکان ورود این سفارش در مرحله پیش از گشایش وجود ندارد .

○ ماده ۹ :

اعتبار زمانی سفارش‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

▪ بند ۱ :

سفارش روز: (Day) سفارشی است که اعتبار آن در پایان روز معاملاتی به اتمام رسیده و بصورت خودکار از سامانه معاملات حذف می‌گردد .

▪ بند ۲ :

سفارش جلسه: (Session) سفارشی است که اعتبار آن در پایان جلسه معاملاتی به اتمام رسیده و بصورت خودکار از سامانه معاملات حذف می‌گردد .

▪ بند ۳ :

سفارش بدون محدودیت زمانی: (Good Till Cancel) این سفارش تا زمانی که توسط کارگزار حذف نشود در سامانه معاملاتی باقی مانده و معتبر می‌باشد .

▪ بند ۴ :

سفارش مدت‌دار: (Good Till Date) سفارشی است که اعتبار آن در پایان تاریخی که در زمان ورود سفارش مشخص شده به اتمام می‌رسد و از سامانه معاملات حذف می‌شود .

▪ بند ۵ :

سفارش زمانی: (Sliding Validity) کارگزار در زمان ورود سفارش، تعداد روزهای مشخصی (T) را جهت اعتبار سفارش مشخص می‌کند. این سفارش تا تاریخی که معادل تاریخ ورود سفارش به علاوه تعداد روزهای تعیین شده (T) است، معتبر بوده و پس از آن از سامانه معاملات حذف می‌شود.

○ ماده ۱۰ :

اولویت سفارش‌ها در سامانه معاملات بر حسب نوع سفارش، به شرح زیر می‌باشد:

▪ بند الف :

سفارش با قیمت باز و باز- محدود

▪ بند ب :

سفارش به قیمت گشایش

▪ بند ج :

سفارش محدود

○ ماده ۱۰ مکرر:

نحوه انجام معاملات در بازار پایه فرابورس شامل احکام زیر است:

▪ بند ۱ :

جلسات رسمی و روزهای انجام معامله انواع اوراق بهادار در تابلوهای "پایه زرد"، "پایه نارنجی" و "پایه قرمز"، ساعت آغاز، خاتمه و مدت زمان هر جلسه معاملاتی و همچنین تعداد، مدت و انواع دسترسی معامله‌گران در مراحل انجام معامله، حداقل ارزش هر سفارش، حجم مبنا، واحد پایه هر سفارش (LOT)، حداقل حجم هر سفارش (MIN Q)، اعتبار زمانی سفارش و نیز محدودیت‌هایی از قبیل حداقل ارزش معاملات خرید برای معامله‌گران برخط یا عدم مشارکت معامله‌گران برخط در مراحل پیش‌گشایش توسط هیئت‌مدیره فرابورس تعیین و حداقل ۵ روز کاری قبل از اعمال به عموم اطلاع‌رسانی می‌گردد.

▪ بند ۲ :

کارگزاران عضو فرابورس مکلفند به منظور فعالیت مشتریان و معامله‌گران خود در بازار پایه، "اقرارنامه و بیانیه پذیرش ریسک معاملات سهام و حق تقدم خرید سهام در بازار پایه فرابورس ایران" را که توسط فرابورس ابلاغ می‌شود و حداقل حاوی اقرار خریدار، فروشنده و معامله‌گران مبنی بر علم و آگاهی نسبت به وضعیت مالی ناشر و ریسک‌های موجود در این بازار از جمله عدم افشای صحیح و کامل اطلاعات می‌باشد، قبل از هرگونه فعالیتی به تأیید ایشان رسانده و پس از تکمیل و امضاء، آن را مطابق با مفاد "دستورالعمل ثبت، نگهداری و گزارش دهی اسناد، مدارک و اطلاعات توسط اشخاص تحت نظارت مصوب مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۲۴ هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار" در سوابق کارگزاری بایگانی و نگهداری نمایند .

▪ بند ۳ :

در صورتی که با اجرای سفارش‌های مشتریان احتمال نقض مقررات، دستکاری بازار یا معاملات متکی به اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، کارگزار مکلف است از اجرای سفارش مشتریان خودداری نموده و مراتب را به سازمان و فرابورس گزارش دهد .

▪ بند ۴ :

فرابورس می‌تواند به منظور اعطای مجوز فعالیت به مشتریان و معامله‌گران شرکت‌های کارگزاری در هر یک از تابلوهای بازار پایه، نسبت به طراحی، تعیین شروط مربوط و برگزاری آزمون با هدف سنجش دانش، توانایی و مهارت معامله‌گران و مشتریان شرکت‌های کارگزاری اقدام نماید. تهیه زیرساخت ارتباطی الکترونیکی و غیر الکترونیکی جهت برگزاری آزمون بر عهده کارگزار مربوطه است. در هر صورت، عدم موفقیت در آزمون مذکور به منزله عدم اخذ مجوز فعالیت در تابلوی مربوطه توسط مشتریان و معامله‌گران شرکت‌های کارگزاری بوده و کارگزار مربوطه مکلف است از دسترسی مشتریان و معامله‌گران فاقد شرایط جلوگیری به عمل آورد .

▪ تبصره ۵ :

سفارش‌های موجود در سامانه معاملاتی برای عموم سرمایه‌گذاران و معامله‌گران حداکثر به مدت شش ماه پس از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل قابل مشاهده خواهد بود، پس از مهلت مذکور تعداد سفارش‌های قابل مشاهده بصورت دوره‌ای و مرحله‌ای و به تناسب هر تابلو به تشخیص هیات مدیره سازمان کاسته یا حذف خواهد شد. لیکن در مرحله پیش‌گشایش، قیمت نظری گشایش (TOP) برای عموم منتشر می‌شود.

▪ بند ۵ :

حذف شد.

▪ تبصره ۱ :

حذف شد.

▪ تبصره ۲ :

حذف شد.

▪ بند ۶ :

استفاده از اعتبار برای خرید سهام و حق تقدم سهام در نمادهای معاملاتی بازار پایه و یا تخصیص اعتبار بر مبنای سهام ناشران بازار پایه مجاز نیست. کارگزاران عضو فرابورس مکلف به تهیه زیرساخت فنی لازم برای کنترل این موضوع در خصوص مشتریان و معامله‌گران خود می‌باشند.

▪ تبصره ۱ :

اعتبارات تخصیصی پیش از لغو پذیرش بر مبنای اوراق بهادار آن دسته از ناشرانی که لغو پذیرش شده و در بازار پایه درج شده‌اند، در صورت فزونی بدهی تجاری بر ارزش تضامین، باید حداکثر تا ۳ ماه پس از بازگشایی در بازار پایه توسط کارگزار تسویه شود

▪ تبصره ۲ :

عدم رعایت این ماده، در حکم تخصیص اعتبار خارج از چارچوب مقرر در ماده ۳ دستورالعمل خرید اعتباری اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران بوده و متخلف حسب تشخیص مرجع رسیدگی علاوه بر مجازات‌های مقرر، به مجازات‌ها و تنبیهات موضوع آن دستورالعمل نیز محکوم خواهد شد.

▪ **بند ۷ :**

استفاده از انواع شیوه های تطبیق سفارش ها در معاملات نمادهای معاملاتی بازار پایه یا تغییر آن ها پس از تصویب هیئت مدیره فرابورس ایران، تأیید سازمان و اطلاع رسانی مجاز می باشد .

▪ **بند ۸ :**

استفاده از کد معاملاتی گروهی صرفاً در صورت وجود محدودیت های فنی در نقل و انتقال اوراق بهادار یا به منظور انتقال اوراق بهادار به دارندگان متعدد، پس از موافقت فرابورس امکان پذیر است .

▪ **بند ۹ :**

معامله سهام یا حق تقدم خرید سهام شرکت های فرابورس، سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و بورس انرژی ایران با حجم بزرگ تر یا مساوی ۰/۵ درصد از سرمایه پایه و همچنین خرید اوراق بهادار شرکت های فوق توسط اشخاص حقوقی یا نهادهای خاص که دسته ی سهامداری ایشان براساس اساسنامه شرکت های سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و بورس انرژی ایران برای فرابورس مشخص نمی باشد، منوط به اخذ تأییدیه از سازمان مبنی بر رعایت محدودیت های قانونی و مقرراتی است.

▪ **تبصره یک :**

شرکت متقاضیان در رقابت خرید اوراق بهادار موضوع این ماده به صورت عمده، منوط به رعایت ترتیبات اخذ تأییدیه از سازمان، مندرج در اطلاعیه عرضه خواهد بود .

▪ **تبصره دو :**

در صورت انتقال نماد هر کدام از شرکتهای فوق به بازارهای اصلی بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس اخذ تأییدیه موضوع این ماده از سازمان الزامی نیست و مسئولیت بررسی رعایت محدودیت های قانونی و مقرراتی حسب مورد بر عهده بورس یا فرابورس است.

▪ **بند ۱۰ :**

فرابورس، در صورت عدم رعایت محدودیت های معاملاتی در شرکت های فرابورس، سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و نیز دسته های سهامداری شرکت بورس انرژی ایران معاملات مذکور را تأیید نخواهد کرد. در صورت وجود محدودیت های فنی در امکان عدم تأیید معاملات و اعلام فرابورس مبنی بر عدم رعایت محدودیت های معاملاتی فوق، کارگزار ناظر موظف است مازاد اوراق بهادار خریداری شده را در اولین روز کاری بعد از انجام معامله، از طریق انجام حراج در نماد معاملاتی بازار عادی یا نمادی مجزا (حسب تشخیص فرابورس) به عموم عرضه نماید. در صورت عدم امکان فروش به دلیل توقف نماد معاملاتی، مازاد سهام یا حق تقدم خریداری شده، با اعلام فرابورس، به حالت مسدود درمی آید و خریدار حق هیچ گونه تصرف مالکانه ای (از جمله فروش، توثیق

یا استفاده از حق رأی در مجامع عمومی ناشر) نسبت به اوراق بهادار مذکور را نداشته و کلیه خسارات و هزینه های ناشی از معامله مزاد اوراق بهادار از جمله کارمزدهای آن بر عهده وی خواهد بود .

▪ بند ۱۱ :

معاملات اوراق بهادار شرکت‌هایی که در تابلوهای بازار پایه درج گردیده‌اند، در تمامی جلسات رسمی معاملاتی به صورت حراج پیوسته و در محدوده دامنه نوسانی ۳ درصد در تابلو پایه زرد، ۲ درصد در تابلو پایه نارنجی و ۱ درصد در تابلو پایه قرمز نسبت به قیمت پایانی در آخرین جلسه معاملاتی برگزاری حراج پایانی قابل انجام است. انجام حراج پایانی در نمادهای معاملاتی تابلوهای "پایه زرد"، "پایه نارنجی" و "پایه قرمز"، با دامنه نوسان قیمتی ۲ برابر دامنه نوسان روزانه قیمتی نماد معاملاتی در بازار عادی و حداقل هفته‌ای یکبار، امکان‌پذیر است، مگر آنکه ناشر رویداد شرکتی داشته باشد.

▪ تبصره ۱ :

کشف قیمت با تصویب هیأت مدیره فرابورس می تواند مشروط به معامله حجم های مشخصی از سهام یا حق تقدم خرید سهام در طبقات قیمتی مختلف گردد. در صورت عدم رعایت شرایط مذکور، فرابورس معاملات را تأیید نمی نماید .

▪ تبصره ۱ مکرر :

تعداد حراج پایانی در هر هفته حسب شرایط بازار با پیشنهاد فرابورس و تایید سازمان اعمال خواهد شد و تغییر دامنه نوسان برای هر یک از تابلوها حسب شرایط بازار با پیشنهاد فرابورس و تایید مدیریت نظارت بر بورس‌های سازمان اعمال خواهد شد.

▪ تبصره ۲ :

در هر جلسه رسمی معاملاتی در صورت وجود سفارش یا معامله مغایر با دامنه نوسان مجاز در آن جلسه، فرابورس ضمن عدم تأیید معاملات مذکور نسبت به حذف سفارش های غیرمجاز اقدام می نماید .

▪ تبصره ۳ :

حذف شد.

• تبصره ۴ :

انجام حراج ناپیوسته در موارد بازگشایی نمادهای معاملاتی، می تواند بدون در نظر گرفتن محدودیت تعداد حراج پایانی موضوع این ماده انجام شود .

• تبصره ۵ :

در خصوص معاملات اوراق بهادار در تابلوهای "پایه زرد"، "پایه نارنجی" و "پایه قرمز"، در صورتی که در روز تعیین شده امکان انجام حراج پایانی فراهم نباشد، انجام حراج پایانی به اولین جلسه رسمی معاملاتی بعد موکول می‌گردد.

• تبصره ۶ :

فعالیت بازارگردانی در خصوص نمادهای تابلوهای بازار پایه براساس ضوابطی که به تایید هیات مدیره فرابورس خواهد رسید مطابق دستورالعمل مربوطه امکان پذیر است. همچنین بازارگردان می‌تواند دامنه نوسان قیمتی نماد معاملاتی را تا دو برابر دامنه نوسان روزانه قیمتی نماد معاملاتی در بازار عادی، به شرطی که از محدودیت دامنه نوسان روزانه قیمتی در بازار دوم فرابورس بیشتر نشود، افزایش دهد. همچنین بازارگردان می‌تواند قیمت مرجع نماد معاملاتی را ضمن اعلام به فرابورس تعیین نماید.

• بند ۱۲ :

در بازار پایه فرابورس در صورت وجود زیرساخت فنی، اجرای مرحله گشایش تصادفی امکان پذیر است. در این صورت سایر زمان بندی های مقرر، متأثر از زمان اجرای مرحله گشایش تصادفی تغییر می یابد .

• بند ۱۳ :

معاملات عمده در بازار پایه بدون محدودیت دامنه نوسان روزانه قیمت حسب درخواست عرضه کننده بر اساس مقررات معاملات عمده موضوع فصل هشتم این دستورالعمل یا به صورت توافقی و با رعایت ضوابط مربوط به "شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در فرابورس ایران" مصوب مورخ ۱۳۹۱/۰۷/۱۰ و اصلاحات بعدی شورا انجام می‌شود .

• تبصره :

در صورتی که بخشی از اوراق بهادار درج شده در بازار پایه دارای شرایط، امتیاز یا محدودیت معاملاتی بوده و بنا به تشخیص فرابورس، معامله آن در بازار خرد امکان پذیر نباشد، معاملات آن بخش با هر حجمی حسب درخواست عرضه کننده، به صورت عمده و بر اساس مقررات این دستورالعمل قابل انجام است .

• بند ۱۴ :

شرایط و فرایند معاملات عمده توافقی به شرح زیر است:

۱-۱۴- رعایت ضوابط مربوط به "شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در فرابورس ایران" مصوب مورخ ۱۳۹۱/۰۷/۱۰ و اصلاحات بعدی شورا؛

۲-۱۴- استفاده از روش تسویه نقدی بر اساس رویه جاری پایاپای یا استفاده از روش تسویه خارج از پایاپای با تأیید کمیته درج در موارد ذیل؛

الف) در صورت وجود طلب/ بدهی یا معاملات درون گروهی بین اشخاص حقوقی؛

ب) در صورت وجود طلب سود سهام اشخاص حقیقی از ناشر؛

• تبصره ۱ :

کارگزار مکلف است تأییدیه حسابرس و سایر اطلاعات و مستندات مورد درخواست فرابورس در خصوص بند ۲-۱۴ این ماده را جهت بررسی شرایط تسویه در اختیار فرابورس قرار دهد. در صورت عدم ارائه اطلاعات موضوع این ماده، فرابورس معاملات مذکور را تأیید نخواهد کرد .

• تبصره ۲ :

مبنای محاسبه مواعد زمانی ذکر شده در ضوابط مذکور، در خصوص معاملات توافقی، زمان ثبت پیشنهاد معاملات توافقی خواهد بود .

• بند ۱۵ :

ثبت آن دسته از نقل و انتقالات اوراق بهادار مندرج در دفتر ثبت سهام شرکت ها که صرفاً قبل از درج نام شرکت در فهرست بازار مربوطه صورت گرفته، در بازار پایه فرابورس امکان پذیر است. انتقال تمام یا آن بخش از طلب ناشی از نقل و انتقال مذکور، از حساب فروشنده به حساب خریدار (تهاتر حساب بین فروشنده و خریدار اوراق بهادار)، مشروط به تأیید این موضوع توسط هیئت مدیره ناشر و ارائه فرم تسویه خارج از پایاپای تکمیل شده توسط ایشان که مسئولیت های ناشی از انجام این نقل و انتقالات برای هیئت مدیره ناشر در فرم مذکور تصریح گردیده است، مجاز می باشد .

• تبصره :

ناشر مکلف است به منظور درج نام شرکت در فهرست بازار مربوطه، لیست آخرین دارندگان سهام خود را در مقطع زمانی شمول ثبت نزد سازمان ارائه نماید .

• بند ۱۶ :

تمامی اطلاعات مربوط به معاملات با رعایت مفاد این دستورالعمل، آخرین ترکیب سهامداران بالای یک درصد ناشر و سایر اطلاعات نمادهای معاملاتی درج شده در بازار پایه در تارنمای مجزا قابل نمایش به عموم خواهد بود .

• بند ۱۷ :

تصمیم گیری در خصوص عدم تأیید معاملات در موارد تصریح نشده، بر اساس ماده ۲۰ این دستورالعمل صورت می پذیرد. علاوه بر آن در صورتی که بنا به تشخیص فرابورس معاملات انجام شده از لحاظ حجم یا قیمت غیرعادی تلقی شوند، فرابورس امکان عدم تأیید معاملات را خواهد داشت. همچنین در صورت وقوع خطا در نحوه بازگشایی نماد معاملاتی و تاثیرپذیری معاملات از خطای

مذکور، فرابورس معاملات را تایید نمی‌نماید. عدم رعایت تعهد اعطایی توسط ناشر، سهامدار/سهامداران عمده ناشر و مدیران آن به کمیته درج می‌تواند منجر به عدم تایید معاملاتی گردد که بر خلاف تعهدات ارائه شده می‌باشد.

• **تبصره :**

عدم رعایت تعهد اعطایی توسط ناشر، سهامدار/سهامداران عمده ناشر و مدیران آن به کمیته درج حسب مورد تخلف محسوب می‌شود و مشمول مقررات ماده ۶۱ دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران خواهد بود و فرابورس مکلف است موضوع را جهت رسیدگی به مرجع ذیصلاح گزارش نماید.

• **بند ۱۸ :**

حذف شد.

• **بند ۱۹ :**

آن دسته از سهامدار/سهامداران عمده‌ای که مالکیت حداقل ۲۵ درصد از سهام یک ناشر در بازار پایه فرابورس را دارند برای عرضه بیش از ۲ درصد از کل سهام تحت مالکیت یا کنترل یا نفوذ خود در بازار عادی باید نسبت به اخذ تاییدیه کمیته درج اقدام نمایند. سایر سهامدار/سهامداران عمده که مالکیت کمتر از ۲۵ درصد و حداقل ۱ درصد از سهام یک ناشر در بازار پایه فرابورس را دارند، برای عرضه هر میزان از سهام تحت مالکیت یا کنترل یا نفوذ خود در بازار عادی باید نسبت به اخذ تاییدیه کمیته درج اقدام نمایند. همچنین عرضه سهام توسط سهامدار/سهامداران عمده ناشر در بازار بلوک بازار پایه فرابورس، صرفاً پس از اخذ تاییدیه کمیته درج و حسب مورد ارائه تعهد خریدار یا خریداران جدید مبنی بر اینکه در هر زمان که تصمیمی برای عرضه سهام خریداری شده اتخاذ نمودند، سهام مذکور را با هر تعداد اوراق بهادار که باشد صرفاً بر اساس روشی که کمیته درج تعیین می‌نماید، عرضه نمایند، امکان‌پذیر است. در صورت عدم رعایت این ماده، مدیرعامل فرابورس می‌تواند معاملات انجام‌شده را تأیید ننماید.

• **بند ۲۰ :**

فرابورس مکلف است حداکثر پس از یک سال از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، مقررات و زیر ساخت فنی سامانه معاملات مبتنی بر مظنه را که در آن معاملات بر اساس اعلام مظنه بازارگردانان، کارگزار/معامله‌گران، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و شرکت‌های تأمین سرمایه انجام می‌شود، فراهم نماید .

• **فصل پنج - توقف و بازگشایی نماد معاملاتی :**

• **بخش یک - توقف و بازگشایی نمادهای معاملاتی در بازارهای فرابورس:**

○ **ماده ۱۱ :**

نماد معاملاتی اوراق بهادار در موارد زیر توسط فرابورس متوقف میشود:

۱. یک روز کاری قبل از برگزاری مجامع عمومی صاحبان سهام براساس اطلاعیه دعوت به مجمع منتشره توسط ناشر در سایت رسمی افشای اطلاعات ناشران ثبت شده نزد سازمان؛

۲. یک روز کاری قبل از برگزاری جلسه هیأت مدیره ناشر جهت تصمیم‌گیری در خصوص تغییر سرمایه براساس اطلاعات منتشره توسط ناشر در سایت رسمی افشای اطلاعات ناشران ثبت شده نزد سازمان؛

▪ تبصره ۱۲ :

در صورت وجود زیرساخت های فنی در خصوص بندهای فوق، فرابورس می تواند نماد معاملاتی اوراق بهادار را در روز برگزاری جلسات مذکور متوقف نماید .

○ ماده ۱۲ :

حذف شد.

○ ماده ۱۲ مکرر :

نماد معاملاتی به صورت خودکار بلافاصله پس از ارسال اطلاعات با اهمیت موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتهای ثبت شده نزد سازمان، به صورت زیر متوقف و بازگشایی می شود:

۱. در صورتی که اطلاعات با اهمیت تا ۹۰ دقیقه قبل از پایان جلسه معاملاتی ارسال شود، نماد معاملاتی به طور خودکار، به مدت ۶۰ دقیقه متوقف می شود؛

۲. در صورت افشای اطلاعات با اهمیت در ۹۰ دقیقه پایانی جلسه معاملاتی، نماد معاملاتی به طور خودکار متوقف شده و در جلسه معاملاتی بعد بازگشایی خواهد شد؛

۳. در صورتی که اطلاعات با اهمیت در ساعت خارج از بازار منتشر شود، نماد معاملاتی در ۹۰ دقیقه ابتدایی جلسه معاملاتی بعد بازگشایی خواهد شد.

▪ تبصره ۱ :

در صورت عدم رعایت ضوابط افشای اطلاعات با اهمیت یا وجود هرگونه ابهام در انتشار اطلاعات با اهمیت، سازمان می تواند رأساً یا به پیشنهاد فرابورس، ضمن انتشار پیام شفاف سازی در خصوص دلایل توقف (فرم س-۵)، نماد ناشر را جهت رفع ابهام یا اصلاح اطلاعات منتشر شده حداکثر برای ۲ روز کاری متوقف نگه دارد. در صورت عدم رفع ابهام یا عدم اصلاح اطلاعات از سوی ناشر پس از مدت تعیین شده، سازمان مطابق فرم س-۶، ضمن افشا به عموم در خصوص عدم همکاری ناشر، بازگشایی نماد را به فرابورس اعلام می نماید .

▪ تبصره ۲ :

بازگشایی نماد مطابق ترتیبات ماده ۲۰ صورت می گیرد که با توجه به اطلاعات بااهمیت موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتهای ثبت شده نزد سازمان، اگر در گروه (الف) قرار داشته باشد حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان و اگر در گروه (ب) قرار داشته باشد حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان انجام می گیرد .

○ ماده ۱۲ مکرر ۱ :

در صورتی که قیمت پایانی سهم طی ۵ روز معاملاتی متوالی در دامنه عادی نوسان قیمت، بیش از ۲۰ درصد افزایش یا کاهش داشته باشد، فرابورس موظف است در اولین زمان ممکن از لحاظ فنی نماد معاملاتی را به مدت ۶۰ دقیقه در وضعیت سفارش گیری نگه داشته و سپس انجام معاملات را آغاز نماید .

▪ تبصره ۱ :

حذف شد.

▪ تبصره ۲ :

افشای اطلاعیه شفاف سازی در خصوص نوسان قیمت سهام (ن-۲۲) توسط ناشر بصورت اختیاری می باشد .

▪ تبصره ۳ :

همزمان با وقفه معاملاتی بشرح فوق، معاملات کلیه اوراق بهادار مرتبط با آن نماد (حق تقدم سهام و اوراق مشتقه) نیز در وضعیت سفارش گیری قرار می گیرد .

▪ تبصره ۴ :

تغییرات قیمت و تعداد روزهای معاملاتی موضوع این ماده، توسط هیئت مدیره فرابورس قابل بازنگری است. در صورت بازنگری، حداقل ۵ روز کاری قبل از اجرا توسط فرابورس به بازار اعلام می شود.

▪ تبصره ۵ :

در صورتیکه در زمان توقف موضوع این ماده، ناشر اطلاعات با اهمیت منتشر کند، مطابق با ماده ۱۲ مکرر با آن رفتار خواهد شد .

▪ تبصره ۶ :

در صورت ایجاد وقفه معاملاتی در ۶۰ دقیقه پایانی جلسه معاملاتی، آغاز معاملات نماد در شروع جلسه معاملاتی بعد صورت خواهد گرفت.

▪ تبصره ۷ :

پس از وقفه معاملاتی، قیمت پایانی مبنای موضوع این ماده به قیمت پایانی در روز وقفه معاملاتی تغییر خواهد یافت .

○ ماده ۱۲ مکرر ۲ :

در صورتی که قیمت پایانی سهم طی ۱۵ روز معاملاتی متوالی در دامنه عادی نوسان قیمت، بیش از ۵۰ درصد افزایش یا کاهش داشته باشد، فرابورس موظف است در اولین زمان ممکن از لحاظ فنی نماد معاملاتی را متوقف کرده و از ناشر درخواست برگزاری کنفرانس اطلاع رسانی نماید. نماد معاملاتی حداکثر ۲ روز کاری پس از توقف نماد معاملاتی با محدودیت دامنه نوسان بازگشایی خواهد شد.

▪ تبصره ۱ :

حذف شد.

▪ تبصره ۲ :

ناشر موظف است اطلاعات حاصل از کنفرانس اطلاع رسانی را با رعایت ضوابط دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان و حداکثر ۲ روز کاری پس از توقف نماد معاملاتی افشا نماید .

▪ تبصره ۳ :

در صورتی که ناشر کنفرانس اطلاع رسانی برگزار ننماید یا اطلاعات کنفرانس اطلاع رسانی را منتشر نکند، فرابورس موظف است مطابق فرم ف ب-۸ موضوع را به عموم افشا نماید .

▪ تبصره ۴ :

مسئولیت ارائه و افشای اطلاعات بر عهده مدیران شرکت (هیئت مدیره و مدیرعامل) بوده و تفویض آن به سایر اشخاص رافع مسئولیت آنان نمی باشد .

▪ تبصره ۵ :

فرابورس و ناشر ملزم هستند جهت برگزاری کنفرانس اطلاع رسانی به صورت تلفنی یا مجازی، بستری امن، عمومی و قابل اتکا جهت اطلاع اشخاص از مفاد کنفرانس فراهم نمایند .

▪ تبصره ۶ :

همزمان با توقف نماد معاملاتی، معاملات کلیه اوراق بهادار مرتبط با آن نماد از قبیل حق تقدم و اوراق مشتقه متوقف می شود .

▪ تبصره ۷ :

تغییرات قیمت و تعداد روزهای معاملاتی موضوع این ماده، توسط هیئت مدیره فرابورس قابل بازنگری است. در صورت بازنگری، حداقل ۵ روز کاری قبل از اجرا توسط فرابورس به بازار اعلام می شود.

▪ تبصره ۸ :

در صورتیکه در زمان توقف موضوع این ماده، ناشر اطلاعات با اهمیت منتشر کند، دامنه نوسان در زمان بازگشایی متناسب با طبقه اطلاعات با اهمیت منتشر شده (گروه الف یا ب) خواهد بود .

▪ تبصره ۹ :

در صورتی که طی مدت ذکر شده در این ماده، از انجام معاملات نماد به دلیل موضوع ماده ۱۲ مکرر ۱ جلوگیری شود، قیمت پایانی مبنای موضوع این ماده تغییر نخواهد کرد.

○ ماده ۱۲ مکرر ۳ :

در صورتی که ظن دستکاری بازار (مبتنی بر اطلاعات یا معاملات) یا خرید و فروش متکی بر اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، سازمان می تواند رسماً یا به پیشنهاد فرابورس نماد معاملاتی ناشر را حداکثر به مدت ۵ روز کاری با اطلاع به بازار متوقف نماید(فرم س-۷). پس از دوره توقف، بازگشایی نماد مطابق ترتیبات ماده ۱۲ مکرر ۸ با حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان خواهد بود .

○ ماده ۱۲ مکرر ۴ :

در موارد ذیل سازمان می تواند طبق فرآیند شرح داده شده، رسماً یا به پیشنهاد فرابورس نماد معاملاتی را تعلیق نماید.
۱- ناشر اطلاعات با اهمیت موضوع ماده ۱۳ دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکت‌های ثبت شده نزد سازمان را به موقع افشا نکرده باشد.

۲- ظن تقلب یا دستکاری در اطلاعات منتشره یا صورت های مالی ناشر وجود داشته باشد.

۳- نیاز به بررسی وضعیت شفافیت اطلاعاتی ناشر وجود داشته باشد.

الف. در صورت بروز هر یک از موارد فوق، سازمان نماد معاملاتی را حداکثر ۱۰ روز کاری تعلیق نموده و بلافاصله به ناشر اعلام و مراتب را مطابق فرم س-۸ به عموم افشا می نماید. در صورتی که ناشر طی این مدت، اطلاعات درخواست شده را ارائه ننماید یا مطابق فرم ن-۲۴ پیشنهادی مبنی بر درخواست مهلت مشخص (حداکثر ۱۰ روز کاری) به سازمان ارائه نکند، سازمان می تواند ضمن اعلام بازگشایی نماد به فرابورس، به ناشر اخطار داده و مکاتبات را مطابق فرم س-۹ به عموم افشا نماید.

ب. در صورت ارسال اطلاعات درخواست شده به سازمان در دوره تعلیق، اطلاعات جدید به بازار اعلام و نماد معاملاتی در روز معاملاتی بعد بازگشایی می گردد.

ج. در صورت تأیید یا عدم تأیید مهلت درخواستی ناشر یا نیاز به بررسی بیشتر موارد فوق، سازمان می تواند ضمن اطلاع به عموم (فرم س-۱۲) حداکثر مهلت تعلیق نماد را تا دو دوره ۱۰ روزه کاری دیگر تمدید نماید.

د. در صورت عدم رفع دلایل تعلیق نماد معاملاتی پس از اتمام مهلت فوق، هیئت مدیره سازمان نسبت به تداوم تعلیق یا بازگشایی نماد معاملاتی به همراه اقدامات لازم جهت شفاف سازی تصمیم گیری خواهد نمود و نتایج مطابق با فرم های س-۱۳ یا س-۱۴ به اطلاع عموم خواهد رسید.

ه. در صورت موافقت هیئت مدیره سازمان با بازگشایی نماد به صورت "معامله تحت احتیاط"، نماد معاملاتی بازگشایی شده و به کارگزاران اعلام می شود که معاملات نماد پس از اخذ فرم "اطلاع از ابهام" (فرم س-۱۱) امکان پذیر است .

• **تبصره ۱ مکرر :**

مهلت قابل ارایه جهت تداوم تعلیق یا بازگشایی نماد در شرایط "معامله تحت احتیاط" حداکثر ۶ ماه از تاریخ تعلیق نماد معاملاتی خواهد بود.

▪ **تبصره ۱ :**

پس از رفع دلایل بندهای ۱ تا ۳ موضوع این ماده، با اعلام سازمان به عموم مطابق فرم س-۱۴، نماد معاملاتی ناشر از تعلیق خارج می شود و یا در صورتی که در شرایط معامله تحت احتیاط قرار داشته باشد، پس از انتشار فرم س-۱۵ معاملات به حالت عادی بازگشته و تکمیل فرم "اطلاع از ابهام" ضرورت نخواهد داشت.

▪ **تبصره ۲ :**

در صورت عدم رفع دلایل بندهای ۱ تا ۳ موضوع این ماده پس از پایان مهلت ارایه شده از سوی هیئت مدیره سازمان، نماد معاملاتی ناشر تعلیق (در صورتی که در شرایط معامله تحت احتیاط قرار داشته باشد) و جهت اعلام لغو پذیرش بر اساس ترتیبات ماده ۴۲ دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران، به فرابورس اعلام می گردد.

▪ **تبصره ۲ مکرر :**

در صورتی که نماد معاملاتی ناشر در فاصله کمتر از ۲ سال (۲۴ ماه) برای مرتبه دوم در شرایط "معامله تحت احتیاط" قرار گیرد، سازمان پس از پایان حداکثر مهلت مقرر در این ماده (۶ ماه از تاریخ تعلیق)، نماد معاملاتی ناشر را تعلیق و جهت اعلام لغو پذیرش ناشر بر اساس ترتیبات ماده ۴۲ دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران، به فرابورس اعلام می گردد .

▪ **تبصره ۳ :**

در صورت عدم افشا یا ارائه اطلاعات در هر کدام از مهلت های مقرر در این ماده، سازمان علاوه بر اعلام به عموم، عبارت ذیل را در فرم های س-۹ و س-۱۱ قید می کند. "از این تاریخ به تخلفات احتمالی مدیران و ناشر مطابق قوانین و مقررات مربوطه رسیدگی می شود. چنانچه موضوع واجد وصف مجرمانه نیز باشد، مراتب در اجرای ماده ۵۲ قانون بازار اوراق بهادار از طریق مراجع قضایی کیفری پیگیری خواهد شد ."

▪ **تبصره ۴ :**

حذف شد.

▪ تبصره ۵ :

فرا بورس موظف است فهرست ناشرانی که نماد آنها توسط سازمان تعلیق شده یا معاملات آن تحت احتیاط است را از طریق سایت رسمی خود به عموم اعلام نماید. این فهرست شامل نام و نماد معاملاتی ناشر، دلیل حضور در فهرست و اسامی اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل است .

▪ تبصره ۶ :

فرا بورس موظف است نمادهای معاملاتی که با اعلام سازمان تعلیق شده اند را پس از اعلام سازمان، مطابق ترتیبات ماده ۱۲ مکرر ۸ بازگشایی نماید.

▪ تبصره ۷ :

دامنه نوسان نماد معاملاتی که به صورت تحت احتیاط امکان معامله خواهد داشت ۴۰ درصد دامنه نوسان در حالت عادی بوده و در صورتی که به تشخیص فرا بورس داشتن بازارگردان برای گشایش نماد تحت احتیاط الزامی باشد شرایط و نحوه بازارگردانی توسط فرا بورس تعیین می گردد.

• تبصره ۸ :

در صورتی که پس از تعلیق نماد معاملاتی، مبنای تصمیم به تعلیق منتفی گردد، سازمان بازگشایی نماد معاملاتی را با محدودیت دامنه نوسان به فرا بورس اعلام می نماید .

○ ماده ۱۲ مکرر ۵ :

فرا بورس، ورقه بهادار ناشر پذیرفته شده را مطابق مواد ۳۹، ۴۰ مکرر، ۴۱ مکرر و ۴۲ دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرا بورس ایران (شرکت سهامی عام) تعلیق یا لغو پذیرش می نماید

○ ماده ۱۲ مکرر ۶ :

در صورتیکه معاملات اوراق بهادار مظنون به استفاده از اطلاعات نهانی یا دستکاری قیمت باشد، فرا بورس می تواند ضمن اعلام به عموم نماد معاملاتی اوراق بهادار را متوقف نماید. بازگشایی نماد معاملاتی پس از بررسی های لازم، با محدودیت دامنه نوسان حداکثر یک روز معاملاتی خواهد بود .

○ ماده ۱۲ مکرر ۷ :

بازگشایی نمادهای معاملاتی ورقه بهادار توسط فرا بورس، مطابق ترتیبات ماده ۱۲ مکرر ۸ این دستورالعمل، طبق شرایط زیر انجام میشود:

۱. حداکثر دو روز کاری پس از افشای تصمیمات مجمع عمومی عادی ناشر پذیرفته شده که تصمیمات آن تصویب صورت های مالی یا تقسیم سود باشد، حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان؛

۲. حداکثر دو روز کاری پس از افشای تصمیمات مجمع عمومی عادی که موضوع آن سایر موارد غیر از بند ۱ باشد، حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان؛

۳. حداکثر دو روز کاری پس از افشای تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده‌ای که تصمیمات آن منجر به تغییر سرمایه‌ناشر پذیرفته شده نگردد، حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان؛

۴. حداکثر دو روز کاری پس از افشای تصمیمات مجمع عمومی و یا جلسه هیأت مدیره در خصوص تغییر سرمایه، حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان؛

•

▪ تبصره ۱ :

مواعد زمانی جهت بازگشایی نمادهای موضوع این ماده، در شرایط خاص و با دستور مدیرعامل فرابورس می‌تواند حداکثر با دو روز کاری تأخیر اعمال گردد .

• تبصره ۲ :

در مواردی که در جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده یا جلسه هیأت مدیره ناشر افزایش سرمایه به میزان ۲۰۰ درصد یا بیشتر صرفاً از محل صدور سهام جایزه تصویب گردد، بازگشایی نماد معاملاتی منوط به ثبت افزایش سرمایه و قابل معامله شدن سهام جدید می‌باشد .

○ ماده ۱۲ مکرر ۸ :

بازگشایی نماد معاملاتی از طریق حراج ناپیوسته ۳۰ دقیقه ای با اعمال یک مرحله پیش‌گشایش شروع و با اجرای حراج ناپیوسته پایان می‌یابد. پس از این مرحله، معاملات از طریق حراج پیوسته در زمان باقیمانده تا پایان جلسه معاملاتی و در دامنه نوسان مجاز روزانه قیمت انجام می‌شود. قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته، قیمت کشف شده از طریق حراج ناپیوسته است .

▪ تبصره ۱ :

در صورتی که در دوره حراج ناپیوسته معامله‌ای صورت نپذیرد، معاملات انجام شده در دوره حراج ناپیوسته توسط فرابورس تایید نگردد، به تشخیص فرابورس و پس از اطلاع رسانی، حراج ناپیوسته موضوع این ماده در همان جلسه معاملاتی یا در ۹۰ دقیقه ابتدایی جلسه معاملاتی بعد برای یکبار دیگر قابل تکرار است. به هر ترتیب در صورت عدم کشف قیمت، آخرین قیمت پایانی نماد معاملاتی، قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته خواهد بود .

▪ تبصره ۲ :

درخصوص قیمت گذاری حق تقدم سهام برای اولین بار پس از افزایش سرمایه و در زمان عرضه حق تقدم استفاده نشده در صورت عدم کشف قیمت پس از دو نوبت حراج ناپیوسته، حراج ناپیوسته تا کشف قیمت تکرار می‌شود. در زمان عرضه‌ی حق تقدم استفاده نشده مدت زمان حراج ناپیوسته از شروع عملیات حراج آغاز و تا پایان جلسه‌ی معاملاتی ادامه خواهد داشت.

▪ تبصره ۳ :

در تمامی مواد این دستورالعمل، حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان صورت می گیرد، مگر اینکه نوع محدودیت به صورت صریح بیان شده باشد .

○ ماده ۱۳ :

فرا بورس باید دلیل توقف نماد معاملاتی را حداکثر تا پایان روز کاری توقف نماد معاملاتی اطلاع رسانی نماید. همچنین فرا بورس مکلف است حداقل ۱۵ دقیقه قبل از بازگشایی نماد معاملاتی مراتب را به اطلاع عموم برساند .

○ ماده ۱۳ مکرر :

حذف شد.

▪ تبصره :

حذف شد.

○ ماده ۱۳ مکرر ۱ :

بازار شرکت های کوچک و متوسط از شمول مواد و تبصره های این فصل مستثنی می باشند.

• بخش دو - توقف و بازگشایی نمادهای معاملاتی در بازار پایه فرا بورس:

○ ماده ۱۳ مکرر ۲ :

توقف و بازگشایی نمادهای معاملاتی در بازار پایه فرا بورس شامل احکام زیر است:

• بند ۱ :

۱- نماد معاملاتی اوراق بهادار قبل از برگزاری مجامع عمومی و نیز جلسه هیات مدیره جهت تصمیم گیری در خصوص تغییر سرمایه توسط فرا بورس بشرح زیر متوقف می گردد:

۱-۱- یک روز کاری قبل از برگزاری مجامع عمومی صاحبان سهام بر اساس اطلاعیه دعوت به مجمع منتشره توسط ناشر در سامانه رسمی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان.

۱-۲- یک روز کاری قبل از برگزاری جلسه هیأت مدیره ناشر جهت تصمیم گیری در خصوص تغییر سرمایه بر اساس اطلاعیه منتشره توسط ناشر در سامانه رسمی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان.

- تبصره ۱ :

در صورت وجود زیرساخت های فنی درخصوص بندهای فوق، فرابورس می تواند نماد معاملاتی اوراق بهادار را در روز برگزاری جلسات مذکور متوقف نماید .

- بند ۲ :

نمادهای معاملاتی متوقف شده بر اساس بند ۱ این ماده، با رعایت شرایط زیر و مطابق ترتیبات بند ۱۲ این ماده، بازگشایی می شوند:

۱-۲- بازگشایی نمادهای معاملاتی، حداکثر دو روز کاری پس از افشای تصمیمات مجمع عمومی عادی ناشر که موضوع آن تصویب صورت های مالی یا تقسیم سود باشد، به صورت حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان؛

۲-۲- بازگشایی نمادهای معاملاتی، حداکثر دو روز کاری پس از افشای تصمیمات مجمع عمومی عادی که موضوع آن غیر از موارد بند یک این ماده باشد، به صورت حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان موضوع بندهای ۵ و ۱۱ ماده ۱۰ مکرر این دستورالعمل.

۳-۲- بازگشایی نمادهای معاملاتی، حداکثر دو روز کاری پس از افشای تصمیمات مجمع عمومی فوق العاده یا جلسه هیأت مدیره در خصوص تصویب تغییر سرمایه، به صورت حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان؛

۴-۲- بازگشایی نمادهای معاملاتی، حداکثر دو روز کاری پس از افشای تصمیمات مجمع عمومی فوق العاده ای که تصمیمات آن منجر به تغییر سرمایه ناشر نگردد، حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان موضوع بندهای ۵ و ۱۱ ماده ۱۰ مکرر این دستورالعمل.

- تبصره ۱ :

بازگشایی نمادهای موضوع این ماده، در شرایط خاص و با تصمیم مدیرعامل فرابورس می تواند حداکثر با دو روز کاری تأخیر اعمال گردد .

- تبصره ۲ :

در صورت عدم افشای تصمیمات مجمع عمومی ناشران حاضر در تابلوی "پایه زرد" و یا جلسه هیأت مدیره ای که در خصوص تغییر سرمایه ناشر تصمیم گیری می نماید، حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از تاریخ برگزاری مجمع یا جلسه هیأت مدیره، نماد معاملاتی ناشر با اتخاذ تصمیم از سوی کمیته درج در خصوص انتقال یا عدم انتقال نماد معاملاتی به تابلوی "پایه نارنجی" یا "پایه قرمز" بازگشایی شده و سهامداران عمده ناشر مکلفند تا زمان ارایه اطلاعات، از عرضه سهام خود خودداری نمایند. در صورت عدم رعایت الزامات مذکور، مدیرعامل فرابورس می تواند معاملات انجام شده را تأیید ننماید .

- تبصره ۳ :

در صورت عدم افشای تصمیمات مجامع عمومی ناشران حاضر در تابلوهای "پایه نارنجی" و "پایه قرمز" و یا جلسه هیأت مدیره ای که در خصوص تغییر سرمایه ناشر تصمیم گیری می نماید، حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از تاریخ برگزاری مجمع یا جلسه هیأت مدیره، نماد معاملاتی بازگشایی شده و سهامداران عمده ناشر مکلفند تا زمان ارایه اطلاعات، از عرضه سهام خود خودداری نمایند. در صورت عدم رعایت الزامات مذکور، مدیرعامل فرابورس می تواند معاملات انجام شده را تأیید ننماید .

- تبصره ۴ :

در مواردی که در جلسه مجمع عمومی فوق العاده یا جلسه هیئت مدیره ناشر، افزایش سرمایه به میزان ۲۰۰ درصد یا بیشتر صرفاً از محل صدور سهام جایزه تصویب گردد، بازگشایی نماد معاملاتی منوط به ثبت افزایش سرمایه و قابل معامله شدن سهام جدید است .

- بند ۳ :

نماد معاملاتی اوراق بهادار حسب وقوع هر یک از موارد زیر توسط فرابورس متوقف و یا توقف آن ادامه می یابد:
۱-۳- در صورت ارایه اظهار نظر مردود یا عدم اظهار نظر حسابرس نسبت به حداقل یکی از صورت های مالی اساسی حسابرسی شده شرکت اصلی یا تلفیقی ناشر.

۲-۳- در صورت انتشار حکم بدوی یا قطعی ورشکستگی ناشر در سامانه رسمی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان.

۳-۳- در صورت انتشار تصمیم مجمع عمومی فوق العاده و یا رأی دادگاه مبنی بر انحلال ناشر در سامانه رسمی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان.

- بند ۴ :

بازگشایی نمادهای معاملاتی انتقالی بین تابلوهای بازار پایه موضوع جزء یک، دو و سه بند ۳ این ماده، بلافاصله بعد از انتقال انجام می شود .

- تبصره :

در صورتی که علی رغم وقوع هر یک از موضوعات جزء یک، دو و سه بند ۳ این ماده، تابلوی مربوط به نماد معاملاتی ناشر تغییر ننماید، نماد معاملاتی ضمن اعلام به عموم متوقف و در روز معاملاتی بعد بازگشایی می شود.

• بند ۵ :

پس از انتشار اطلاعیه طبقه بندی ناشران بازار پایه، نمادهای معاملاتی ناشرانی که طبقه بندی آن ها در تابلوهای بازار پایه نسبت به قبل تغییر می یابد جهت انجام اقدامات فنی حداکثر به مدت ۵ روز کاری متوقف می گردد .

• بند ۶ :

نماد معاملاتی به صورت خودکار و در اولین زمان ممکن از لحاظ فنی پس از ارسال اطلاعات با اهمیت موضوع ماده ۱۳ «دستورالعمل اجرائی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان» متوقف شده و حداکثر دو روز کاری پس از توقف، بازگشایی خواهد شد.

• تبصره ۱ :

در صورت وجود ابهام با اهمیت در اطلاعات منتشره ناشران حاضر در تابلوی "پایه زرد"، نماد معاملاتی توسط فرابورس حداکثر به مدت ۱۰ روز کاری تعلیق و مراتب از طریق فرم ف ب-۱۲ به عموم اطلاع رسانی می گردد. فرابورس ایران می تواند از ناشر درخواست ارایه اطلاعیه شفاف سازی نماید. در صورت عدم رفع مواردی که منجر به تعلیق نماد شده است، ضمن انتشار فرم ف ب-۱۵، بازگشایی نماد معاملاتی با اتخاذ تصمیم از سوی کمیته درج مبنی بر انتقال یا عدم انتقال نماد به تابلوی پایین تر صورت خواهد گرفت .

• تبصره ۲ :

بازگشایی نماد مطابق ترتیبات بند ۱۲ این ماده صورت می گیرد که با توجه به اطلاعات با اهمیت موضوع ماده ۱۳ «دستورالعمل اجرائی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان»، اگر در گروه "الف" قرار داشته باشد حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان و اگر در گروه "ب" قرار داشته باشد حراج ناپیوسته با محدودیت دامنه نوسان انجام می گیرد .

• بند ۷ :

در موارد زیر فرابورس ایران نماد معاملاتی را حداکثر به مدت ۱۰ روز کاری تعلیق و موضوع را حسب مورد از طریق فرم ف ب-۱۳ به عموم اطلاع رسانی می نماید؛

۱-۷- در صورتی که ظن وقوع جرائم موضوع ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار ج.ا.ا در خصوص اطلاعات ارایه شده یا معاملات اوراق بهادار در بازار عادی وجود داشته باشد.

۲-۷- در صورت وقوع معاملاتی که منجر به ایجاد ظن تغییرات مدیریتی/سهامداری مؤثر در کنترل شرکت شود .

۳-۷- در صورتی که نیاز به بررسی وضعیت شفافیت اطلاعاتی ناشر وجود داشته باشد.

• تبصره ۱ :

در صورت عدم رفع ابهام، کمیته درج می تواند تعلیق نماد معاملاتی را حداکثر تا دو دوره ۱۰ روزه کاری دیگر ادامه دهد. پس از آن، ضمن انتشار فرم ف ب-۱۵ نماد معاملاتی با تصمیم کمیته درج در همان تابلو یا تابلوی پایین تر بازگشایی می گردد .

• تبصره ۲ :

فراابورس مکلف است در صورت وقوع هر یک از موارد فوق، نتیجه اقدامات انجام شده را قبل از بازگشایی نماد معاملاتی به اطلاع سازمان برساند .

• بند ۸ :

نماد ناشر در پایان جلسه معاملاتی آخرین روز کاری پیش از شروع مهلت تأدیه تمام یا بخشی از سرمایه پرداخت نشده بر اساس اطلاعیه منتشره توسط ناشر در سامانه رسمی افشای اطلاعات شرکت های ثبت شده نزد سازمان، توسط فراابورس متوقف و پس از اخذ تأییدیه از واحد مربوطه در سازمان بازگشایی خواهد شد .

• تبصره :

ناشر موظف است حداقل ۵ روز قبل از شروع مهلت اعلامی مذکور اقدام به انتشار اطلاعیه مربوطه نماید. در صورتی که تأدیه تمام یا بخشی از سرمایه پرداخت نشده از محل آورده نقدی سهامداران تعیین گردد، ناشر موظف است حداقل مهلت یک هفته ای برای تأدیه مبالغ در نظر بگیرد .

• بند ۹ :

در صورتی که سازمان جهت بررسی وضعیت شفافیت اطلاعاتی ناشر رأسا (با انتشار فرم س-۸) یا از طریق اعلام به فراابورس اقدام به تعلیق نماد نماید، بازگشایی نماد پس از اعلام سازمان و مطابق با ترتیبات بند ۱۲ این ماده خواهد بود .

• بند ۱۰ :

همزمان با توقف یا تعلیق نماد معاملاتی، معاملات کلیه اوراق بهادار مرتبط با آن نماد از قبیل حق تقدم سهام و اوراق مشتقه متوقف می شود .

• بند ۱۱ :

درج و اولین گشایش نماد معاملاتی در بازار پایه پس از تأیید کمیته درج صورت می گیرد .

- **بند ۱۲ :**

بازگشایی نماد معاملاتی از طریق حراج ناپیوسته ۳۰ دقیقه ای با اعمال یک مرحله پیش‌گشایش شروع و با اجرای حراج ناپیوسته پایان می‌یابد. پس از آن، معاملات از طریق حراج پیوسته در زمان باقیمانده تا پایان جلسه معاملاتی و در دامنه نوسان مجاز روزانه قیمت انجام می‌شود. قیمت مرجع در دوره حراج پیوسته، قیمت کشف شده از طریق حراج ناپیوسته است .

- **تبصره ۱ :**

در صورتی که در دوره حراج ناپیوسته معامله‌ای انجام نشده یا تایید نگردد، حراج ناپیوسته موضوع این ماده به تشخیص فرابورس در همان جلسه معاملاتی یا در ۹۰ دقیقه ابتدایی جلسه معاملاتی بعد پس از اطلاع رسانی برای یکبار دیگر تکرار می‌شود .

- **تبصره ۲ :**

در خصوص قیمت گذاری حق تقدم سهام برای اولین بار پس از افزایش سرمایه و در زمان عرضه حق تقدم استفاده نشده در صورت عدم کشف قیمت پس از دو نوبت حراج ناپیوسته، حراج ناپیوسته تا کشف قیمت تکرار می‌شود. در زمان عرضه‌ی حق تقدم استفاده نشده مدت زمان حراج ناپیوسته از شروع عملیات حراج تا پایان جلسه‌ی معاملاتی امکان‌پذیر می‌باشد.

- **تبصره ۲ مکرر :**

دامنه نوسان حق تقدم استفاده نشده به میزان دو برابر دامنه نوسان قیمت نمادهای معاملاتی در تابلو مربوطه می‌باشد و در آخرین روز مهلت پذیره نویسی حق تقدم استفاده نشده، معاملات بدون اعمال محدودیت دامنه نوسان قیمتی و بدون رعایت محدودیت حجمی معامله عمده، امکان پذیر خواهد بود.

- **تبصره ۳ :**

در تمامی مواد این دستورالعمل، حراج ناپیوسته بدون محدودیت دامنه نوسان صورت می‌گیرد، مگر اینکه نوع محدودیت به صورت صریح بیان شده باشد .

- **بند ۱۳ :**

فرابورس مکلف است حداکثر تا پایان روز کاری توقف نماد معاملاتی، دلیل آن را اطلاع‌رسانی نماید. همچنین فرابورس مکلف است حداقل ۱۵ دقیقه قبل از بازگشایی نماد معاملاتی، مراتب را به اطلاع عموم برساند .

- **فصل شش - دامنه نوسان قیمت و محدودیت حجمی :**

- **ماده ۱۴ :**

دامنه نوسان روزانه قیمت در بازار اول، دوم و اوراق مشارکت فرابورس ۵ درصد برای اوراق فاقد بازارگردان می‌باشد. در صورت وجود بازارگردان، دامنه مذکور، طبق قرارداد بازارگردانی تعیین می‌شود. نمادهای معاملاتی در بازار سوم مشمول دامنه نوسان روزانه قیمت نمی‌باشند .

▪ تبصره :

تغییرات بعدی دامنه نوسان روزانه قیمت با پیشنهاد هیأت مدیره فرابورس به تأیید هیئت مدیره سازمان خواهد رسید. تغییر دامنه نوسان قیمت باید یک روز کاری قبل از اعمال توسط فرابورس اطلاع‌رسانی شود .

○ ماده ۱۵ :

حذف شد.

▪ تبصره :

حذف شد.

○ ماده ۱۶ :

قیمت پایانی نمادهای معاملاتی در بازار اول، دوم و اوراق مشارکت فرابورس برابر با قیمت میانگین موزون معاملات انجام شده نماد طی جلسه معاملاتی در بازار عادی خواهد بود .

○ ماده ۱۷ :

قیمت مرجع برای نمادهای فاقد بازارگردان، قیمت پایانی سهم در روز قبل می‌باشد. قیمت مرجع برای نمادهای دارای بازارگردان، در صورت اعلام قیمت توسط بازارگردان، قیمت اعلامی و در صورت عدم اعلام، قیمت پایانی سهم در روز قبل خواهد بود .

○ ماده ۱۸ :

واحد پایه سفارش معادل یک می‌باشد. تغییر واحد پایه سفارش با تصویب هیأت مدیره فرابورس و اعلام آن حداقل یک روز کاری قبل از اعمال، امکان‌پذیر است .

○ ماده ۱۹ :

محدودیت حجمی برای نماد شرکت‌هایی که سرمایه پایه آنها معادل یا بیش از یکصد میلیون عدد است، معادل ۵۰ هزار سهم و برای نماد سایر شرکت‌ها ۱۰ هزار سهم خواهد بود. تغییر محدودیت حجمی با تصویب هیأت مدیره فرابورس و اطلاع‌رسانی آن حداقل یک روز کاری قبل از اعمال امکان‌پذیر می‌باشد .

▪ تبصره :

محدودیت حجمی برای سایر اوراق بهادار توسط هیأت مدیره فرابورس تعیین می‌شود و تغییرات آن باید حداقل یک روز کاری قبل از اعمال اطلاع رسانی گردد .

• **فصل هفت – عدم تأیید معاملات :**

○ **ماده ۲۰ :**

مدیرعامل فرابورس صرفاً در شرایط زیر، می‌تواند بخشی از معاملات اوراق بهادار را حداکثر تا پایان روز برگزاری جلسه معاملات تأیید ننماید :

▪ **بند ۱ :**

اعلام کارگزار مبنی بر وقوع اشتباه و احراز آن توسط مدیرعامل فرابورس

▪ **بند ۲ :**

خطای معاملاتی متأثر از اشکال سامانه معاملات

▪ **بند ۳ :**

معامله سهام بزرگتر یا مساوی ۵ درصد برای شرکتهایی که سرمایه پایه آنها کمتر یا مساوی یک میلیارد عدد سهم یا حق تقدم است و بزرگتر یا مساوی یک درصد برای شرکتهایی که سرمایه پایه آنها بیش از یک میلیارد عدد است در یک جلسه معاملاتی و توسط یک کد معاملاتی بدون رعایت ضوابط معاملات عمده

▪ **بند ۴ :**

عدم رعایت سهمیه اعلام شده برای خرید یا فروش اوراق بهادار براساس مقررات که موجب عدم تأیید کل خرید یا فروش کارگزار می‌شود. در موارد خاص با تشخیص مدیرعامل فرابورس فقط خریده‌ها یا فروش‌های بیش از سهمیه تأیید نمی‌شود .

▪ **بند ۵ :**

در صورتی که ظن دستکاری قیمت یا استفاده از اطلاعات نهانی وجود داشته باشد، در این صورت مدیرعامل فرابورس می‌تواند معاملاتی را که با نوسان غیرعادی قیمت یا حجم غیرعادی انجام شود تأیید ننماید .

▪ **تبصره ۱ :**

عرضه‌های اولیه و عرضه‌های سهام شرکتهای دولتی در راستای خصوصی‌سازی و معامله آخرین روز حق تقدم استفاده نشده مشمول بند (۳) فوق نمی‌باشد .

▪ **تبصره ۲ :**

کلیه مدارک و سوابق معاملات تأیید نشده باید توسط فرابورس ایران نگهداری شده و حسب درخواست به سازمان ارائه گردد .

• **فصل هشت - ضوابط کلی معاملات عمده :**

○ **ماده ۲۱ :**

معاملات عمده در بازاری مجزا که به همین منظور در سامانه معاملات ایجاد شده است انجام می‌شوند. در این معاملات دامنه نوسان قیمت و محدودیت حجمی اعمال نمی‌شود .

▪ **تبصره :**

برای انجام معاملات عمده، نماد سهم در بازار عادی باید باز باشد.

○ **ماده ۲۲ :**

عرضه در معاملات عمده به صورت یکجا و از یک فروشنده بوده و یا طبق مقرراتی است که به تصویب هیئت مدیره سازمان می‌رسد .

○ **ماده ۲۳ :**

برای انجام معامله عمده، کارگزار فروشنده باید درخواست کتبی خود مبنی بر فروش سهام یا حق تقدم سهام را به همراه اطلاعات و مستندات زیر، به فرابورس ارائه نماید :

▪ **بند ۱ :**

تعداد سهام یا حق تقدم سهام قابل عرضه

▪ **بند ۲ :**

قیمت پایه عرضه

▪ **بند ۳ :**

تاریخ عرضه

▪ **بند ۴ :**

نام عرضه‌کننده به همراه تصویر سفارش فروش

▪ **بند ۵ :**

شرایط فروش از جمله نقدی و اقساطی بودن ثمن معامله و در خصوص معاملات اقساطی، نحوه تقسیط و وثایق مورد نیاز؛ حداقل حصه نقدی در تمامی معاملات عمده ۱۰٪ می‌باشد.

▪ بند ۶ :

حداکثر مهلت تسویه حصه نقدی و ارایه سند تسویه خارج از پایاپای

▪ بند ۷ :

مدارکی دال بر نمایندگی عرضه‌کننده در انتقال حقوق مالی و غیرمالی سهام

▪ بند ۸ :

اعلام شرایط ضمن عقد در صورت ارایه قرارداد توسط فروشنده - ضروری است در توافقنامه فی‌مابین خریدار و فروشنده قید شود که در صورتی که خریدار هر یک از اقساط خود را پرداخت نکند، سپرده حضور در رقابت به‌عنوان خسارت فروشنده تلقی می‌شود.

▪ بند ۹ :

سایر اطلاعات به درخواست فرابورس

○ ماده ۲۴ :

عرضه سهام و حق تقدم سهام و ثبت سفارش خرید برای معاملات کنترلی و معاملات مدیریتی غیر کنترلی طبق ترتیبات زیر می‌باشد؛

۱- درخواست عرضه این معاملات حداقل ۲۰ روز کاری و حداکثر ۶۰ روز تقویمی قبل از تاریخ عرضه باید در دبیرخانه فرابورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه با مقررات به تشخیص فرابورس، از طریق سایت رسمی فرابورس اطلاع‌رسانی شود.

۲- حداقل ۶ روز کاری قبل از عرضه، اطلاعات و مستندات موضوع ماده ۲ "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)" باید به‌صورت کامل به کارگزار ارائه گردد و کارگزار پس از شناسایی متقاضی و کنترل تکمیل بودن اطلاعات، مدارک و مستندات، آن را به همراه نظر خود مبنی بر رعایت معیارهای مذکور، طی همان روز به فرابورس، سازمان و حسب مورد سازمان خصوصی‌سازی ارائه نماید. در صورت عدم تکمیل مدارک و مستندات، کارگزار مکلف است مراتب نقص مدارک را ظرف یک روز کاری به متقاضی اعلام نماید.

۳- فرابورس باید بر اساس معیارهای ماده ۲ "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)" آن موارد را بررسی و اظهار نظر خود را در خصوص رعایت معیارهای مذکور حداکثر تا ۳ روز کاری قبل از عرضه به سازمان اعلام نماید.

▪ تبصره ۱ :

حذف شد.

▪ تبصره ۲ :

در صورتی که کارگزار خریدار قبل از انجام معامله، انصراف کتبی خود را از ادامه رقابت اعلام نماید یا چنانچه کارگزار خریدار موفق به انجام معامله نگردد، سپرده وی با تأیید فرابورس مبنی بر عدم مغایرت اقدامات کارگزار با مقررات در جریان معامله مذکور، حداکثر تا دو روز کاری پس از زمان انصراف یا انجام معامله، توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی عودت داده میشود .

▪ تبصره ۳ :

در صورتی که سهام عرضه شده در زمره سهام وثیقه گرفته شده جهت ضمانت اوراق توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه باشد، مهلت ارایه درخواست عرضه، حداقل ۱۰ روز کاری و حداکثر ۶۰ روز تقویمی می‌باشد.

○ ماده ۲۵ :

ثبت سفارش خرید برای معاملات عمده غیر مدیریتی طبق ترتیبات زیر امکان پذیر خواهد بود:

۱- درخواست عرضه این معاملات حداقل ۵ روز کاری و حداکثر ۶۰ روز تقویمی قبل از تاریخ عرضه باید در دبیرخانه فرابورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه با مقررات به تشخیص فرابورس، از طریق سایت رسمی فرابورس اطلاع‌رسانی شود.

۲- متقاضیان باید ضمن ارائه اطلاعات و مستندات لازم جهت شناسایی کامل آنها توسط کارگزار، رعایت معیارهای ماده ۲ "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)" را تأیید نمایند.

۳- در صورتی که کارگزار یا فرابورس تا قبل از قطعی شدن معامله شواهدی دال بر عدم رعایت "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)"، مشاهده نمایند، باید مراتب را به سازمان منعکس نماید.

○ ماده ۲۶ :

شرایط اعلام شده توسط کارگزار فروشنده پس از انتشار اطلاعیه عرضه توسط فرابورس قابل تغییر نیست. در صورت تغییر در شرایط اطلاعیه عرضه یا انصراف فروشنده از فروش سهام یا حق تقدم سهام، معامله عمده انجام نخواهد شد و انجام معامله منوط به درخواست مجدد فروشنده خواهد بود. در این صورت موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع و براساس اعلام فرابورس، سهام یا حق تقدم سهام تا زمان صدور رأی قطعی، غیرقابل معامله خواهد شد .

○ ماده ۲۷ :

در صورت تمایل فروشنده به انتشار آگهی فروش در جراید، اطلاعات مندرج در آن نباید با اطلاعات ارائه شده به فرابورس مغایرت داشته باشد. در صورت مغایرت، اطلاعات منتشر شده در سایت رسمی فرابورس قابل استناد می‌باشد .

○ ماده ۲۸ :

فرابورس مکلف است نماد معامله عمده را حداکثر تا یک ساعت پس از شروع جلسه معاملاتی گشایش نماید .

○ ماده ۲۹ :

حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش در معاملات عمده مانند بازار عادی است.

▪ تبصره :

مدیر عامل فرابورس می‌تواند براساس وضعیت بازار، حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش را برای جلسه معاملاتی بعد تغییر دهد، لیکن باید قبل از شروع جلسه معاملاتی بعد، مراتب را به اطلاع عموم برساند .

○ ماده ۳۰ :

هر کارگزار تنها می‌تواند از یک خریدار، سفارش خرید دریافت نماید و در رقابت شرکت کند.

▪ تبصره :

در معاملات عمده، کارگزار خریدار در صورتی مجاز به ورود سفارش به سامانه معاملاتی است که معادل ۱۰ درصد ارزش سهام یا حق تقدم سهام موضوع معامله براساس قیمت پایه را به صورت نقد یا ضمانت‌نامه بانکی بدون قید و شرط به نفع شرکت سپرده‌گذاری مرکزی از مشتری دریافت و حسب مورد به حساب شرکت سپرده‌گذاری مرکزی واریز یا به این شرکت تحویل دهد و تأییدیه شرکت مزبور را مبنی بر اخذ تضامین مربوطه به فرابورس ارائه کند.

○ ماده ۳۱ :

یک کارگزار در یک معامله عمده نمی‌تواند همزمان در دو سمت عرضه و تقاضا فعالیت نماید.

○ ماده ۳۲ :

در معاملات عمده، تعداد سهام یا حق تقدم سهام هر سفارش خرید باید برابر تعداد سهام یا حق تقدم سهام اعلام شده در اطلاعیه عرضه باشد. همچنین قیمت تعیین شده در سفارش‌های خرید نباید کمتر از قیمت پایه باشد .

○ ماده ۳۳ :

کاهش قیمت سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی یا ورود سفارش با قیمتی کمتر از بالاترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی، مجاز نمی‌باشد و حذف سفارش خرید، صرفاً در صورت ثبت سفارش خرید با قیمت بالاتر در سامانه معاملاتی مجاز است .

○ ماده ۳۴ :

کارگزار فروشنده مکلف است در صورت ثبت سفارش خرید در سامانه معاملاتی با قیمت پایه یا بیشتر از آن قبل از ۱۰ دقیقه پایانی جلسه معاملاتی، اقدام به عرضه نماید. عرضه توسط کارگزار فروشنده تنها در صورتی امکان‌پذیر است که از زمان ثبت بهترین سفارش خرید در سامانه معاملاتی حداقل ۳ دقیقه گذشته باشد .

▪ تبصره ۱ :

در صورت ثبت سفارش خرید در ۱۰ دقیقه پایانی بازار، ادامه رقابت به جلسه معاملاتی بعد موقوف شده و کارگزار دارای بهترین سفارش خرید موظف است سفارش خود را با همان قیمت در ابتدای جلسه معاملاتی بعد وارد سامانه نماید .

▪ تبصره ۲ :

عدم رعایت ضوابط این ماده از سوی کارگزار خریدار یا فروشنده تخلف محسوب شده و فرابورس مکلف است موضوع را جهت رسیدگی به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع نماید .

○ ماده ۳۵ :

در صورتی که تخلفات کارگزار خریدار یا کارگزار فروشنده مانع انجام معامله شود، متخلف مکلف به پرداخت یک درصد ارزش معامله به قیمت پایه به عنوان خسارت به طرف مقابل خواهد بود. در این خصوص کارگزار می‌تواند وثایق و تضامین لازم را حسب مورد از خریدار یا فروشنده دریافت نماید. همچنین در صورت عدم انجام معامله مطابق این ماده، کارگزار متخلف مکلف است کارمزدهای انجام معامله را بر حسب ارزش معامله به قیمت پایه به سازمان، فرابورس و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی پرداخت نماید .

• فصل نه - معاملات عمده شرایطی :

○ ماده ۳۶ :

در معاملات عمده شرایطی، کارگزار خریدار در صورتی مجاز به ورود سفارش به سامانه معاملاتی است که معادل ۱۰ درصد ارزش سهام یا حق تقدم سهام موضوع معامله براساس قیمت پایه را به صورت نقد یا ضمانت‌نامه بانکی بدون قید و شرط از مشتری دریافت و حسب مورد به حساب شرکت سپرده‌گذاری مرکزی واریز یا به این شرکت تحویل دهد و تأییدیه شرکت مزبور را مبنی بر اخذ تضامین مربوطه به فرابورس ارایه کند.

▪ تبصره ۱ :

در صورت عدم ایفای تعهدات تسویه از سوی کارگزار خریدار، سپرده موضوع این ماده پس از کسر کارمزدها و هزینه‌های معامله به عنوان خسارت به کارگزار فروشنده پرداخت می‌شود .

▪ تبصره ۲ :

در صورتی که کارگزار خریدار پس از ارایه درخواست خرید و قبل از انجام معامله، انصراف کتبی خود را از ادامه رقابت اعلام نماید یا چنانچه کارگزار خریدار موفق به انجام معامله نگردد، سپرده وی با تایید مدیرعامل فرابورس مبنی بر عدم مغایرت اقدامات کارگزار با مقررات در جریان معامله مذکور، حداکثر تا دو روز کاری پس از زمان انصراف یا انجام معامله مسترد می‌شود .

○ ماده ۳۷ :

کارگزار خریدار مکلف است حداکثر ۱۴ روز کاری پس از انجام معامله، نسبت به تسویه حصه نقدی معامله از طریق پایاپای شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اقدام نماید و مستندات لازم جهت تنظیم سند تسویه خارج از پایاپای حصه غیرنقدی را حداکثر ۱۳ روز کاری بعد از انجام معامله به فروشنده ارائه کند. کارگزار فروشنده مکلف است پس از دریافت مستندات لازم جهت تنظیم سند تسویه خارج از پایاپای و حداکثر ۱۴ روز کاری پس از انجام معامله، نسبت به ارایه سند تسویه خارج از پایاپای به فرابورس و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اقدام نماید. در صورت واریز حصه نقدی و ارایه سند تسویه خارج از پایاپای به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی حداکثر ۱۴ روز کاری بعد از انجام معامله، ثبت معامله در سیستم معاملاتی حداکثر تا پایان روز کاری بعد انجام خواهد شد.

▪ تبصره ۱ :

در صورت خودداری کارگزار فروشنده یا فروشنده از دریافت مستندات موضوع این ماده، خریدار یا کارگزار خریدار می‌تواند اسناد فوق را جهت ثبت در سوابق به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی ارایه و رسید دریافت نماید .

▪ تبصره ۲ :

در صورت عرضه سهام جهت انجام معامله عمده از سوی سازمان خصوصی سازی افزایش مهلت تسویه حصه نقدی و ارائه سند تسویه خارج از پایاپای تا ۳۰ روز کاری با اعلام سازمان خصوصی سازی امکان پذیر است .

▪ تبصره ۳ :

در صورتی که کارگزار فروشنده زمانی را طولانی تر از مهلتی که در این دستورالعمل برای ارائه سند تسویه خارج از پایاپای مقرر گردیده، جهت تادیه حصه نقدی معامله تعیین کند، از نظر این دستورالعمل حصه مزبور نیز غیر نقدی تلقی می‌گردد .

▪ تبصره ۴ :

مهلت ارائه سند تسویه خارج از پایاپای و قطعیت معامله در عرضه عمده سهام وثیقه شده جهت تضمین اوراق توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، حداکثر ۵ روز کاری بعد از مشخص شدن برنده رقابت می‌باشد.

▪ تبصره ۵ :

خاتمه مهلت، آخرین ساعت کاری روز پنجم، چهاردهم یا سی‌ام حسب مورد خواهد بود. ساعت کاری در ایام ماه مبارک رمضان از ساعت ۸ صبح تا ۳ بعدازظهر و سایر ایام از ساعت ۸ صبح تا ۴ بعدازظهر می‌باشد.

○ ماده ۳۸ :

کارگزار خریدار باید طبق مفاد مواد ۲۴ و ۲۵ این دستورالعمل، مدارک، مستندات و اطلاعات لازم از جمله نام متقاضی یا متقاضیان خرید را که شناسایی کامل شده‌اند، همراه با ذکر تعداد و درصد دقیق مشارکت هر متقاضی حسب مورد به فرابورس و یا سازمان ارائه نماید. هرگونه تغییر درصد مشارکت متقاضیان متعدد خرید اعلامی تا قبل از قطعی شدن معامله، با درخواست کلیه خریداران و پس از موافقت فرابورس امکان پذیر است .

▪ تبصره :

در صورتی که تغییرات درخواستی در سهم مشارکت متقاضیان خرید معاملات کنترلی، منجر به تغییر سهم مشارکت یک متقاضی خرید به میزان بیش از ۱۰ درصد کل معامله عمده گردد، فرابورس باید موافقت سازمان را در خصوص تغییر درصد مشارکت متقاضیان خرید اخذ نماید .

○ ماده ۳۹ :

از زمان انجام معامله تا زمان قطعی شدن آن، سهام به صورت مسدود در کدمعاملاتی فروشنده باقی می‌ماند .

▪ تبصره :

تغییر درصد سهامداری قابل تخصیص بین خریداران متعدد اعلامی با موافقت آنان و فروشنده و تأیید فرابورس امکان‌پذیر است .

○ ماده ۴۰ :

در صورت عدم تسلیم سند تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار فروشنده یا عدم تسویه حصه نقدی معامله توسط کارگزار خریدار در مهلت مقرر، انجام معامله توسط بورس قطعی نمی‌شود .

○ ماده ۴۰ مکرر :

در صورتی که حصه نقدی مطابق با شرایط اطلاعیه عرضه توسط کارگزار خریدار به حساب شرکت سپرده‌گذاری مرکزی در موعد مقرر واریز نشود، معامله محقق نشده و سهام موضوع اطلاعیه عرضه در مالکیت فروشنده باقی خواهد ماند. در این صورت شرکت سپرده‌گذاری مرکزی کلیه کارمزدهای متعلقه را از محل ۱۰ درصد واریزی خریدار کسر و مابقی آن را به عنوان وجه‌الضمان ناشی از عدم انجام تعهدات خریدار به حساب کارگزار فروشنده جهت پرداخت آن به فروشنده واریز می نماید.

▪ تبصره :

وجوه مازاد بر ۱۰ درصد واریزی از سوی خریدار به کارگزار وی مسترد خواهد شد.

○ ماده ۴۱ :

در صورت عدم ارایه سند تسویه خارج از پایاپای طی مهلت مقرر توسط کارگزار فروشنده، موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع می‌شود. در صورتی که کارگزار فروشنده براساس رأی صادره قطعی متخلف شناخته شود، موظف است معادل یک درصد ارزش معامله بر حسب قیمت پایه را به کارگزار خریدار و کارمزدهای انجام معامله را بر حسب ارزش معامله به سازمان، فرابورس و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی پرداخت نماید. کارگزار خریدار پس از کسر کارمزد خود مکلف به پرداخت مابقی مبلغ مذکور به عنوان خسارت به خریدار خواهد بود .

○ ماده ۴۲ :

در صورت عدم واریز حصه نقدی یا عدم ایفای تعهدات خریدار در خصوص سند تسویه خارج از پایاپای طی مهلت مقرر توسط کارگزار خریدار، موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع می‌شود. در صورتی که کارگزار خریدار براساس رأی صادره قطعی متخلف شناخته شود، کارمزد کارگزار خریدار، سازمان، فرابورس و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی از محل سپرده موضوع ماده ۳۶ کسر و مابقی به حساب کارگزار فروشنده واریز خواهد شد. کارگزار فروشنده پس از کسر کارمزد خود مکلف به پرداخت مابقی مبلغ مذکور به عنوان خسارت به فروشنده خواهد بود .

○ ماده ۴۳ :

در خصوص معاملات عمده، موارد پیش‌بینی نشده در مواد ۲۱ الی ۴۲ تابع سایر رویه‌ها و قواعد معاملاتی تصریح شده در این دستورالعمل است .

• فصل ده - معاملات بلوک :

○ ماده ۴۴ :

معاملات بلوک در نماد معاملاتی بازاری مجزا از نماد معاملاتی بازار عادی در سامانه معاملات انجام می‌شود .

○ ماده ۴۵ :

معاملات بلوک به روش حراج ناپیوسته و هر ۵ دقیقه یکبار برگزار می‌شود.

○ ماده ۴۶ :

قیمت مرجع روزانه برای بازار معاملات بلوک، معادل قیمت مرجع همان روز بازار عادی است.

○ ماده ۴۷ :

سایر شرایط معاملات بلوک، مشابه معامله در نماد اصلی است.

● فصل یازده - ضوابط کلی عرضه اولیه :

○ ماده ۴۸ :

حذف شد.

○ ماده ۴۹ :

حذف شد.

○ ماده ۵۰ :

حذف شد.

○ ماده ۵۱ :

حذف شد.

● فصل دوازده - عرضه اولیه به روش حراج :

○ ماده ۵۲ :

حذف شد.

■ تبصره ۱ :

حذف شد.

■ تبصره ۲ :

حذف شد.

○ ماده ۵۳ :

حذف شد.

○ ماده ۵۴ :

حذف شد.

○ ماده ۵۵ :

حذف شد.

○ ماده ۵۶ :

حذف شد.

○ ماده ۵۷ :

حذف شد.

○ ماده ۵۸ :

حذف شد.

○ ماده ۵۹ :

حذف شد.

○ ماده ۶۰ :

حذف شد.

● فصل سیزده - معاملات حق تقدم خرید سهام :

○ ماده ۶۱ :

دارنده گواهینامه حق تقدم خرید سهام که مایل به فروش حق تقدم خود می‌باشد، در دوره پذیرهنویسی به شرکت‌های کارگزاری مراجعه و نسبت به تکمیل درخواست فروش و تحویل گواهینامه حق تقدم خرید سهام به کارگزاری، اقدام می‌نماید .

○ ماده ۶۲ :

برای خریدار حق تقدم خرید سهام در فرابورس، "گواهینامه نقل و انتقال حق تقدم" صادر خواهد شد و معاملات دست دوم بر مبنای گواهینامه مذکور انجام می‌شود .

○ ماده ۶۳ :

گواهینامه نقل و انتقال صادره برای خریدار حق تقدم سهام در فرابورس در صورتی که خریدار رأساً نیز دارای حق تقدم خرید سهام جداگانه باشد، نشان‌دهنده کل حق تقدم‌های خریدار خواهد بود. در این حالت، کارگزار پس از دریافت گواهینامه حق تقدم صادره از طرف شرکت، اقدام به تحویل گواهینامه نقل و انتقال به خریدار می‌نماید .

○ ماده ۶۴ :

خریدار حق تقدم سهام در صورتی که مایل به پذیره‌نویسی سهام جدید باشد، با تأدیه مبلغ پذیره‌نویسی و طی کردن فرآیند آن جهت تبدیل حق تقدم به سهم اقدام می‌نماید و کارگزار مربوطه و فرابورس در این خصوص مسئولیتی نخواهند داشت .

○ ماده ۶۵ :

دارندگان گواهینامه حق تقدم، در صورتی که وجه پذیره‌نویسی را در مهلت تعیین شده به حساب بانکی که در اعلامیه پذیره‌نویسی شرکت قید شده است، تأدیه نمایند، حق تقدم آنها در حکم "حق تقدم استفاده نشده" تلقی خواهد شد .

○ ماده ۶۶ :

ناشر موظف است حداکثر ظرف ۵ روز کاری پس از پایان مهلت پذیره‌نویسی دارندگان حق تقدم، ضمن جمع‌آوری اطلاعات و مبالغ واریزی دارندگان حق تقدم، تعداد و مشخصات حق تقدم استفاده نشده را به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اعلام نماید. در هر صورت مسئولیت اعلام مشخصات افرادی که از حق تقدم خود استفاده ننموده‌اند و تعیین تعداد آن به عهده ناشر است .

○ ماده ۶۷ :

شرکت سپرده‌گذاری مرکزی تمام حق تقدم‌های موضوع ماده ۶۶ فوق را به یک کد معاملاتی منتقل می‌نماید و تعداد و کد معاملاتی حق تقدم استفاده نشده را به ناشر، سازمان و فرابورس اعلام می‌کند .

○ ماده ۶۸ :

ناشر باید حداکثر تلاش خود را در خصوص فروش حق تقدم استفاده نشده به بهترین قیمت انجام دهد .

▪ تبصره :

در صورتی که به تشخیص مدیرعامل فرابورس، مفاد این ماده رعایت نشود، وی می‌تواند نسبت به ابطال تمام یا قسمتی از معاملات مذکور اقدام نماید .

○ ماده ۶۹ :

کارگزار خریدار حق تقدم استفاده نشده، موظف است وجه پذیره نویسی حق تقدم خریداری شده را همزمان با تسویه وجه معامله حق تقدم به شرکت سپرده گذاری مرکزی واریز نماید. شرکت سپرده گذاری مرکزی، وجوه حق تقدم استفاده نشده را به کارگزار فروشنده پرداخت نموده و کارگزار فروشنده مکلف است وجوه مذکور را به حساب ناشر واریز نماید .

▪ تبصره :

در صورتیکه متعهد پذیره نویسی، سهامدار عمده ناشر بوده و تمایل داشته باشد بدهی ناشی از خرید حق تقدم های استفاده نشده در عرضه عمومی ناشی از افزایش سرمایه را با مطالبات خود از ناشر تهاتر نماید، می‌بایست حداقل (۵) روز قبل از اتمام دوره عرضه عمومی، درخواست خود را به همراه گزارش بازرسی قانونی ناشر مبنی بر تأیید خالص بدهی به متعهد پذیره نویسی را به فرابورس ارائه نماید. فرابورس با بررسی و احراز شرایط این تبصره اجازه انجام تسویه خارج از اتاق پایاپای معاملات مربوطه را مطابق با روال مربوط با فرم تسویه خارج از اتاق پایاپای صادر می‌نماید .

○ ماده ۷۰ :

سایر ضوابط مربوط به دادوستد گواهینامه حق تقدم، مشابه ضوابط حاکم بر معاملات سهام می‌باشد .

• فصل چهارده - ضوابط کلی معامله در بازار سوم فرابورس :

○ ماده ۷۱ :

در بازار سوم فرابورس سه نوع عرضه به شرح ذیل انجام می‌شود:

▪ بند ۱ :

عرضه یکجای اوراق بهادار

▪ بند ۲ :

عرضه خرد اوراق بهادار

▪ بند ۳ :

○ ماده ۷۲ :

درخواست‌های تکمیل شده‌ی عرضه در "کمیته‌ی عرضه" فرابورس مورد بررسی قرار می‌گیرد. کمیته‌ی عرضه مراتب موافقت یا عدم موافقت با عرضه را ظرف مدت حداکثر ۷ روز کاری پس از ارائه درخواست‌های تکمیل شده به فرابورس، به کارگزار متقاضی عرضه ابلاغ می‌نماید .

○ ماده ۷۳ :

مسئولیت کنترل تکمیل بودن مدارک و رعایت ضوابط و مقررات از طرف عرضه کننده به عهده کارگزار عرضه کننده است .

○ ماده ۷۴ :

ترکیب اعضای کمیته‌ی عرضه، ضوابط و نحوه‌ی برگزاری جلسات، مدارک و مستندات که باید متقاضی عرضه ارائه نماید و نحوه‌ی اتخاذ تصمیم در کمیته‌ی عرضه به تصویب هیأت مدیره‌ی فرابورس می‌رسد .

○ ماده ۷۵ :

در صورت موافقت کمیته‌ی عرضه، فرابورس اقدام به درج نام اوراق بهادار در فهرست عرضه و انتشار همزمان "بیانیه عرضه" می‌نماید .

● فصل پانزده - عرضه یکجا در بازار سوم :

○ ماده ۷۶ :

دامنه‌ی نوسان قیمت و محدودیت حجمی در خصوص عرضه‌ی یکجا اعمال نمی‌شود.

○ ماده ۷۷ :

عرضه‌ی یکجای اوراق بهادار به صورت یکجا و از یک کد معاملاتی بوده و یا طبق مقرراتی است که به تصویب هیئت مدیره سازمان می‌رسد .

○ ماده ۷۸ :

ترتیبات عرضه سهام و حق تقدم سهام و ثبت سفارش خرید در عرضه یکجا به شرح زیر است:

الف) جهت معاملات کنترلی و معاملات مدیریتی غیر کنترلی:

۱- درخواست عرضه این معاملات حداقل ۲۰ روز کاری و حداکثر ۶۰ روز تقویمی قبل از تاریخ عرضه باید در دبیرخانه بورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه با مقررات به تشخیص فرابورس، از طریق سایت رسمی فرابورس اطلاع رسانی شود.

۲- حداقل ۶ روز کاری قبل از عرضه، اطلاعات و مستندات موضوع ماده ۲ "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)" باید به صورت کامل به کارگزار ارائه گردد و کارگزار پس از شناسایی متقاضی و کنترل تکمیل بودن اطلاعات، مدارک و مستندات، آن را به همراه نظر خود مبنی بر رعایت معیارهای مذکور، طی همان روز به فرابورس و سازمان و حسب مورد سازمان خصوصی سازی ارائه نماید. در صورت عدم تکمیل مدارک و مستندات کارگزار مکلف است مراتب نقص مدارک را ظرف یک روز کاری به متقاضی اعلام نماید.

۳- فرابورس باید بر اساس معیارهای ماده ۲ "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)"، آن موارد را بررسی و اظهار نظر خود را در خصوص رعایت معیارهای مذکور حداکثر تا ۳ روز کاری قبل از عرضه به سازمان اعلام نماید.

ب) جهت معاملات غیر مدیریتی:

۱- درخواست عرضه این معاملات حداقل ۵ روز کاری و حداکثر ۶۰ روز تقویمی قبل از تاریخ عرضه باید در دبیرخانه فرابورس ثبت و در صورت تطبیق اطلاعیه عرضه با مقررات به تشخیص فرابورس، از طریق سایت رسمی فرابورس اطلاع رسانی شود.

۲- متقاضیان باید ضمن ارائه اطلاعات و مستندات لازم جهت شناسایی کامل آنها توسط کارگزار، رعایت معیارهای ماده ۲ "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)" را تأیید نمایند.

۳- در صورتی که کارگزار یا فرابورس تا قبل از قطعی شدن معامله شواهدی دال بر عدم رعایت "ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (مصوب شورای عالی بورس)"، مشاهده نمایند، باید مراتب را به سازمان منعکس نماید.

تبصره :

شرایط اعلام شده توسط کارگزار فروشنده پس از انتشار اطلاعیه عرضه توسط فرابورس قابل تغییر نیست. در صورت تغییر در شرایط اطلاعیه عرضه یا انصراف فروشنده از فروش اوراق بهادار معامله عمده انجام نخواهد شد و انجام معامله منوط به درخواست مجدد فروشنده خواهد بود. در این صورت موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع و براساس اعلام فرابورس، اوراق بهادار تا زمان صدور رأی قطعی، غیرقابل معامله خواهد شد.

○ ماده ۷۹ :

در صورت تمایل فروشنده به انتشار آگهی فروش در جراید، اطلاعات مندرج در آن نباید با اطلاعات آرایه شده به فرابورس مغایرت داشته باشد. در صورت مغایرت، اطلاعات منتشر شده در سایت رسمی فرابورس قابل استناد می‌باشد .

○ ماده ۸۰ :

حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش در عرضه یکجا، یک ریال می‌باشد.

▪ تبصره :

مدیرعامل فرابورس می‌تواند براساس وضعیت بازار، حداقل تغییر قیمت مجاز هر سفارش را برای جلسه معاملاتی بعد تغییر دهد، لیکن باید قبل از شروع جلسه معاملاتی بعد، مراتب را به اطلاع عموم برساند .

○ ماده ۸۱ :

تعداد اوراق بهادار هر سفارش خرید باید برابر تعداد اوراق بهادار اعلام شده در بیانیه عرضه باشد. همچنین قیمت تعیین شده در سفارش‌های خرید نباید کمتر از قیمت پایه باشد .

○ ماده ۸۲ :

کاهش قیمت سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی یا ورود سفارش با قیمتی کمتر از بالاترین سفارش خرید ثبت شده در سامانه معاملاتی، مجاز نمی‌باشد و حذف سفارش خرید فقط در صورت ثبت سفارش خرید با قیمت بالاتر در سامانه معاملاتی مجاز است .

○ ماده ۸۳ :

کارگزار فروشنده مکلف است در صورت ثبت سفارش خرید در سامانه معاملاتی با قیمت پایه یا بیشتر از آن قبل از ۱۰ دقیقه پایانی جلسه معاملاتی، اقدام به عرضه نماید. عرضه توسط کارگزار فروشنده تنها در صورتی امکان‌پذیر است که از زمان ثبت بهترین سفارش خرید در سامانه معاملاتی حداقل ۳ دقیقه گذشته باشد .

▪ تبصره ۱ :

در صورت ثبت سفارش خرید در ۱۰ دقیقه پایانی بازار، ادامه رقابت به جلسه معاملاتی بعد موکول شده و کارگزار دارای بهترین سفارش خرید موظف است سفارش خود را با همان قیمت در ابتدای جلسه معاملاتی بعد وارد سامانه نماید .

▪ تبصره ۲ :

عدم رعایت ضوابط این ماده از سوی کارگزار خریدار یا کارگزار فروشنده تخلف محسوب شده و فرابورس مکلف است موضوع را جهت رسیدگی به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع نماید .

○ ماده ۸۴ :

در صورتی که تخلفات کارگزار خریدار یا کارگزار فروشنده مانع انجام معامله شود، متخلف مکلف به پرداخت یک درصد ارزش معامله به قیمت پایه به عنوان خسارت به طرف مقابل خواهد بود. در این خصوص کارگزار می‌تواند وثایق و تضامین لازم را حسب مورد از خریدار یا فروشنده دریافت نماید. همچنین در صورت عدم انجام معامله مطابق این ماده، کارگزار متخلف مکلف است کارمزدهای انجام معامله را بر حسب ارزش معامله به قیمت پایه به سازمان، فرابورس و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی پرداخت نماید.

○ ماده ۸۵ :

در معاملات عرضه یکجا، عرضه‌کننده می‌تواند شرایطی را جهت تسویه معاملات به صورت نقد و اقساط تعیین و در بیانیه عرضه اعلام نماید. در این صورت معامله مذکور عرضه یکجای شرایطی محسوب شده و مشمول مقررات مربوطه خواهد بود.

○ ماده ۸۶ :

در تمامی عرضه‌های یکجا، کارگزار خریدار در صورتی مجاز به ورود سفارش به سامانه معاملاتی است که معادل ۱۰ درصد ارزش اوراق بهادار موضوع معامله براساس قیمت پایه را به صورت نقد یا ضمانت‌نامه بانکی بدون قید و شرط از مشتری دریافت و حسب مورد به حساب شرکت سپرده‌گذاری مرکزی واریز یا به این شرکت تحویل دهد و تأییدیه شرکت مزبور را مبنی بر اخذ تضامین مربوطه به فرابورس ارائه کند.

▪ تبصره ۱ :

در صورت عدم ایفای تعهدات تسویه از سوی کارگزار خریدار، سپرده موضوع این ماده پس از کسر کارمزدها و هزینه‌های معامله به کارگزار فروشنده پرداخت می‌شود.

▪ تبصره ۲ :

در صورتی که کارگزار خریدار پس از ارائه درخواست خرید و قبل از انجام معامله، انصراف کتبی خود را از ادامه رقابت اعلام نماید یا چنانچه کارگزار خریدار موفق به انجام معامله نگردد، سپرده وی با تایید مدیرعامل فرابورس مبنی بر عدم مغایرت اقدامات کارگزار با مقررات در جریان معامله مذکور، حداکثر تا دو روز کاری پس از زمان انصراف یا انجام معامله مسترد می‌شود.

○ ماده ۸۷ :

کارگزار خریدار مکلف است حداکثر ۱۴ روز کاری پس از انجام معامله، نسبت به تسویه حصة نقدی معامله از طریق پایاپای شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اقدام نماید و مستندات لازم جهت تنظیم سند تسویه خارج از پایاپای حصة غیرنقدی را حداکثر ۱۳ روز کاری بعد از انجام معامله به فروشنده ارائه کند. کارگزار فروشنده مکلف است پس از دریافت مستندات لازم جهت تنظیم سند تسویه خارج از پایاپای و حداکثر ۱۴ روز کاری پس از انجام معامله، نسبت به ارائه سند تسویه خارج از پایاپای به فرابورس و شرکت

سپرده‌گذاری مرکزی اقدام نماید. در صورت واریز حصه نقدی و ارایه سند تسویه خارج از پایاپای به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی حداکثر ۱۴ روز کاری بعد از انجام معامله ثبت معامله در سیستم معاملاتی حداکثر تا پایان روز کاری بعد انجام خواهد شد.

▪ تبصره ۱ :

در صورت خودداری کارگزار فروشنده یا فروشنده از دریافت مستندات موضوع این ماده، خریدار یا کارگزار وی می‌تواند اسناد فوق را جهت ثبت در سوابق به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی ارایه و رسید دریافت نماید .

▪ تبصره ۲ :

در صورت عرضه سهام جهت انجام معامله عمده از سوی سازمان خصوصی سازی افزایش مهلت تسویه حصه نقدی و ارائه سند تسویه خارج از پایاپای تا ۳۰ روز کاری با اعلام سازمان خصوصی سازی امکان پذیر است .

▪ تبصره ۳ :

در صورتی که کارگزار فروشنده زمانی را طولانی تر از مهلتی که در این دستورالعمل برای ارائه سند تسویه خارج از پایاپای مقرر گردیده، جهت تادیه حصه نقدی معامله تعیین کند، از نظر این دستورالعمل حصه مزبور نیز غیر نقدی تلقی می‌گردد .

▪ تبصره ۴ :

مهلت ارائه سند تسویه خارج از پایاپای و قطعیت معامله در عرضه یکجا، سهام وثیقه شده جهت تضمین اوراق توسط شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، حداکثر ۵ روز کاری بعد از مشخص شدن برنده رقابت می‌باشد.

▪ تبصره ۵ :

خاتمه مهلت، آخرین ساعت کاری روز پنجم، چهاردهم یا سیام حسب مورد خواهد بود. ساعت کاری در ایام ماه مبارک رمضان از ساعت ۸ صبح تا ۳ بعدازظهر و سایر ایام از ساعت ۸ صبح تا ۴ بعدازظهر می‌باشد.

○ ماده ۸۸ :

کارگزار خریدار باید طبق مفاد ماده ۷۸ این دستورالعمل، مدارک، مستندات و اطلاعات لازم از جمله نام متقاضی یا متقاضیان خرید را که شناسایی کامل شده‌اند، همراه با ذکر تعداد و درصد دقیق مشارکت هر متقاضی حسب مورد به فرابورس ویا سازمان ارائه نماید. هرگونه تغییر درصد مشارکت متقاضیان متعدد خرید اعلامی تا قبل از قطعی شدن معامله، با درخواست کلیه خریداران و پس از موافقت فرابورس امکان پذیر است .

▪ تبصره :

در صورتی که تغییرات درخواستی در سهم مشارکت متقاضیان خرید معاملات کنترلی، منجر به تغییر سهم مشارکت یک متقاضی خرید به میزان بیش از ۱۰ درصد کل معامله عمده گردد، فرابورس باید موافقت سازمان را در خصوص تغییر درصد مشارکت متقاضیان خرید اخذ نماید .

○ ماده ۸۹ :

از زمان انجام معامله تا زمان قطعی شدن آن، اوراق به صورت مسدود در کد فروشنده باقی می ماند .

○ ماده ۹۰ :

در صورت عدم تسلیم سند تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار فروشنده یا عدم تسویه حصه نقدی معامله توسط کارگزار خریدار در مهلت مقرر، انجام معامله توسط فرابورس قطعی نمی شود .

○ ماده ۹۱ :

در صورت عدم ارائه سند تسویه خارج از پایاپای طی مهلت مقرر توسط کارگزار فروشنده، موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع می شود. در صورتی که براساس رأی صادره قطعی کارگزار فروشنده متخلف شناخته شود وی موظف است معادل یک درصد ارزش معامله بر حسب قیمت پایه را به کارگزار خریدار و کارمزدهای انجام معامله را بر حسب ارزش معامله به سازمان، فرابورس و شرکت سپرده گذاری مرکزی پرداخت نماید. کارگزار خریدار پس از کسر کارمزد خود مکلف به پرداخت مابقی مبلغ مذکور به عنوان خسارت به خریدار خواهد بود .

○ ماده ۹۲ :

در صورت عدم واریز حصه نقدی یا عدم ایفای تعهدات خریدار در خصوص سند تسویه خارج از پایاپای طی مهلت مقرر توسط کارگزار خریدار، موضوع به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع می شود. در صورتی که براساس رأی صادره قطعی کارگزار خریدار متخلف شناخته شود، کارمزد کارگزار خریدار، سازمان، فرابورس و شرکت سپرده گذاری مرکزی از محل سپرده موضوع ماده ۸۶ این دستورالعمل کسر و مابقی به حساب کارگزار فروشنده واریز خواهد شد. کارگزار فروشنده پس از کسر کارمزد خود مکلف به پرداخت مابقی مبلغ مذکور به عنوان خسارت به فروشنده خواهد بود .

○ ماده ۹۳ :

موارد پیش بینی نشده در ضوابط عرضه یکجا، تابع سایر رویه ها و قواعد معاملاتی تصریح شده در این دستورالعمل است .

● فصل شانزده - عرضه خرد در بازار سوم :

○ ماده ۹۴ :

در عرضه خرد، متقاضی خرید شخصی است که خریدار حجم معینی از اوراق بهادار مشخص از سوی مالکان آن است .

○ ماده ۹۵ :

در صورت درج اوراق بهادار متعاقب درخواست متقاضی، کمیته عرضه مهلتی را برای خرید نامبرده تعیین که این مهلت به همراه سایر شرایط اعلامی از سوی متقاضی خرید در بیانیه عرضه منتشر می شود .

○ ماده ۹۶ :

مالکان اوراق بهادار در صورت تمایل جهت فروش اوراق خود به متقاضی خرید باید اوراق مذکور را از طریق کارگزار خود نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی سپرده نموده و سپس سفارش فروش خود را از طریق کارگزار در سامانه معاملاتی ثبت نمایند .

○ ماده ۹۷ :

در پایان مهلت تعیین شده جهت خرید، کارگزاران خریدار اقدام به ورود سفارش با حجم اعلامی خواهند نمود و معاملات با اجرای یک حراج تک قیمتی انجام خواهد شد .

○ ماده ۹۸ :

تسویه معاملات در بازار عرضه خرد، تابع مقررات مربوط به تسویه معاملات عادی خواهد بود.

• فصل هفده - پذیره نویسی اوراق بهادار در بازار سوم :

حذف شد.

○ ماده ۹۹ :

حذف شد.

○ ماده ۱۰۰ :

حذف شد.

○ ماده ۱۰۱ :

حذف شد.

○ ماده ۱۰۲ :

حذف شد.

○ ماده ۱۰۳ :

حذف شد.

○ ماده ۱۰۴ :

حذف شد.

○ ماده ۱۰۵ :

حذف شد.

○ ماده ۱۰۶ :

حذف شد.

▪ تبصره :

حذف شد.

• فصل هجده - شرایط معاملات دست دوم در بازار ابزارهای نوین مالی :

○ ماده ۱۰۷ :

حذف شد.

▪ تبصره :

حذف شد.

○ ماده ۱۰۸ :

خریدار اوراق ملزم است علاوه بر قیمت خرید اوراق حسب مورد سود یا درآمد انباشته اوراق مزبور (سود یا درآمد متعلقه از آخرین موعد پرداخت لغایت روز معامله که جزئیات آن در اطلاعیه پذیرهنویسی یا عرضه اولیه اوراق قید شده است) را نیز پرداخت نماید .

▪ تبصره :

در صورت مهیا شدن شرایط فنی به تشخیص فرابورس، امکان مبادله اوراق بدون رعایت الزام موضوع این ماده وجود دارد .

○ ماده ۱۰۹ :

در صورتی که در بیانیه ثبت و یا اعلامیه پذیره نویسی اوراق تأمین مالی، تعهدی مبنی بر خرید اوراق در حداقل قیمت تضمین شده توسط بازارگردان اعلام شده باشد، بازارگردان مکلف است اقدامات بازارگردانی را با رعایت شرایط اعلام شده انجام دهد. جهت ایفای تعهدات خرید موضوع این ماده، اولویت سفارشات خرید بازارگردان می تواند پایین تر از سایر خریداران باشد .

○ ماده ۱۱۰ :

در صورتی که شخصی دارنده بیش از ۵ درصد از کل اوراق منتشره باشد، بصورت اختیاری می تواند اوراق خود را بصورت عمده و با شرایط و ضوابط معاملات عمده عرضه نماید .

○ ماده ۱۱۱ :

مقررات مربوط به نحوه دریافت سفارش خرید و فروش اوراق و سایر مقررات مربوط از جمله احراز هویت مشتری دریافت کد معاملاتی و غیره مشابه ضوابط حاکم بر معاملات سهام در این دستورالعمل می باشد .

○ ماده ۱۱۲ :

فقط اوراقی در فرابورس قابل معامله هستند که نزد شرکت سپرده گذاری مرکزی سپرده شده باشد .

▪ تبصره :

در صورتی که اوراق تأمین مالی قبلاً پذیره نویسی شده باشد، عرضه اوراق تأمین مالی منوط به سپرده گذاری حداقلی از اوراق است که در زمان پذیرش تعیین می شود .

○ ماده ۱۱۲ مکرر :

برای آن دسته از اوراق بهادار دولتی که مطابق تبصره ماده ۱۳ "دستورالعمل پذیرش، عرضه و نقل و انتقال اوراق بهادار در فرابورس ایران" پذیرش می شوند، شرکت فرابورس ایران مکلف است از طریق شرکت مدیریت فناوری بورس تهران، نسبت به فراهم نمودن زیرساخت های فنی برای متمایز نمودن شرایط اوراق، مشخصات نماد معاملاتی و اطلاعات مربوط به معاملات اوراق اقدام نماید، بنحوی که امکان اخذ گزارشات جداگانه و اطلاع رسانی لازم درخصوص ویژگی های این اوراق فراهم گردد .

▪ تبصره ۱ :

واحد پایه سفارش (lot) برای هر نماد معاملاتی موضوع این ماده با پیشنهاد فرابورس ایران و تأیید مدیریت نظارت بر بورس های سازمان بورس و اوراق بهادار تعیین می گردد .

▪ تبصره ۲ :

تسویه خارج از پایایی اوراق بهادار موضوع این ماده با تأیید مدیریت نظارت بر بورس های سازمان بورس و اوراق بهادار امکان پذیر می باشد .

▪ تبصره ۳ :

فرابورس می تواند اخذ بیانیه پذیرش ریسک از سرمایه گذاران این اوراق را الزامی نماید.

• فصل نوزده - شرایط فعالیت کارگزاران و بازارگردان :

○ ماده ۱۱۳ :

انجام معاملات توسط کارگزاران در فرابورس، منوط به عضویت ایشان در فرابورس می باشد. عضویت کارگزاران در فرابورس براساس دستورالعملی است که به پیشنهاد هیئت مدیره فرابورس به تصویب هیئت مدیره سازمان خواهد رسید .

○ ماده ۱۱۴ :

کارگزار موظف است برای دریافت درخواست مشتریان از فرم های الکترونیکی یا غیر الکترونیکی، طبق فرمت ابلاغ شده توسط فرابورس استفاده کند .

○ ماده ۱۱۵ :

مسئولیت احراز هویت مشتری بر عهده کارگزار است. کارگزار باید مطابق مقررات، هویت مشتری را احراز نماید .

○ ماده ۱۱۶ :

کارگزاران مکلف به دریافت درخواست های مشتریان و اجرای آن طبق مقررات می باشند. عدم دریافت درخواست مشتریان، ثبت و یا اجرای آن برخلاف مقررات، تخلف محسوب شده و موضوع توسط فرابورس جهت رسیدگی به مرجع رسیدگی به تخلفات کارگزاران ارجاع خواهد شد .

○ ماده ۱۱۷ :

فقط کارگزاری مجاز به استفاده از کد معاملات گروهی و ثبت سفارش های گروهی می باشند که از دفتر ثبت سفارش مورد تأیید سازمان استفاده نمایند. در این دفتر باید استانداردهای وضع شده توسط سازمان در خصوص ثبت و اجرای درخواست های مشتریان رعایت شود .

○ ماده ۱۱۸ :

بازارگردانی در فرابورس به دو روش بازارگردانی مبتنی بر حراج و بازارگردانی مبتنی بر مذاکره امکان پذیر می باشد. بازارگردانی مبتنی بر مذاکره صرفاً در بازار دوم و بازار اوراق مشارکت امکان پذیر است و مقررات آن به تصویب هیئت مدیره فرابورس می رسد .

○ ماده ۱۱۹ :

فعالیت بازارگردانی مبتنی بر حراج در فرابورس مطابق دستورالعمل فعالیت بازارگردانی مصوب هیئت مدیره سازمان انجام خواهد شد .

○ ماده ۱۲۰ :

مراجع رسیدگی به تخلفات انضباطی می توانند در صورتی که عملکرد نهادهای مالی، مدیران یا کارکنان آن را در ارتکاب تخلفات موضوع این دستورالعمل مؤثر تشخیص دهند، علاوه بر تنبیهات و مجازات های مندرج در مقررات، نسبت به صدور رأی مبنی بر تعلیق یا لغو مجوزها و گواهی نامه های صادره توسط تشکل های خود انتظام اقدام نمایند.

● فصل بیست - سایر مقررات :

○ ماده ۱۲۱ :

نرخ های خدمات و کارمزدهای فرابورس و نحوه وصول آن در چارچوب سقف های مصوب هیئت مدیره سازمان ، توسط هیئت مدیره فرابورس تصویب و اعمال می گردد .

○ ماده ۱۲۲ :

در صورت پذیرش سهام شرکتهایی که در خصوص مالکیت سهام آن، محدودیت مقرراتی یا اساسنامه ای وجود دارد، فرابورس موظف است محدودیت های مذکور را بر اساس مقررات و در چارچوب امکانات عملیاتی خود کنترل نماید .

○ ماده ۱۲۳ :

کلیه مواردی که مطابق این دستورالعمل باید توسط فرابورس اعلام شود و کلیه موارد اطلاع رسانی که مطابق این دستورالعمل الزامی می باشد از طریق سایت رسمی فرابورس انجام خواهد گرفت .

● فصل بیست و یک - ضوابط اختصاصی معاملات واحدهای سرمایه گذاری صندوق سرمایه گذاری قابل معامله :

○ ماده ۱۲۴ :

پذیره‌نویسی واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (Fund) Exchange Traded در فرابورس مطابق مقررات (به استثنای مفاد ماده ۱۰۵ این دستورالعمل)، در بازار سوم فرابورس ایران انجام خواهد شد .

○ ماده ۱۲۵ :

معاملات واحدهای سرمایه‌گذاری عادی صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله، در بازار عادی و بر اساس رویه‌های معمول معاملات سهام و حق تقدم سهام انجام می‌شود، به استثنای این‌که دامنه نوسان روزانه قیمت در معاملات واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق اعمال نمی‌شود .

○ ماده ۱۲۶ :

عرضه اولیه واحدهای سرمایه‌گذاری عادی صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله در فرابورس، به روش گشایش نماد مطابق مفاد ماده ۵۱ این دستورالعمل انجام می‌شود .

○ ماده ۱۲۷ :

توقف و بازگشایی نماد معاملاتی واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله جهت برگزاری مجمع صندوق، مطابق ماده ۱۱ و ماده ۱۲ مکرر ۸ این دستورالعمل است.

○ ماده ۱۲۸ :

معاملات واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله، در بازار معاملات عمده انجام می‌شود و تمامی موادی که در خصوص معاملات عمده سهام و حق تقدم سهام در این دستورالعمل ذکر شده است، در مورد معاملات واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله نیز قابل تسری است.

▪ تبصره :

در صورت موافقت فرابورس، ثبت معامله واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله با ارائه فرم موافقت فی ما بین انتقال دهنده و انتقال گیرنده که به تأیید سازمان رسیده است در این بازار امکان پذیر است .

○ ماده ۱۲۹ :

ثبت، صدور و ابطال واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله، در سامانه معاملاتی در نمادی مجزا از معاملات بازار عادی توسط کارگزار صندوق انجام می‌شود .

○ ماده ۱۳۰ :

معاملات در زمان تصفیه صندوق، در نمادی غیر از نماد معاملات بازار عادی انجام می‌گیرد .

• فصل بیست و دو - عرضه اوراق تأمین مالی در بازار ابزارهای نوین مالی :

○ ماده ۱۳۱ :

پذیره‌نویسی اوراق تأمین مالی به قیمت بازار و نیز عرضه اولیه آن دسته از اوراق تأمین مالی که قبلاً پذیره‌نویسی شده‌اند به قیمت ثابت یا قیمت بازار که از این پس "عرضه اوراق تأمین مالی" نامیده می‌شود، در بازار ابزارهای نوین مالی انجام شده و تابع مقررات این فصل است .

▪ تبصره ۱ :

روش عرضه اولیه به درخواست عرضه‌کننده و تایید فرابورس تعیین می‌شود .

▪ تبصره ۲ :

پذیره‌نویسی اوراق تأمین مالی به قیمت ثابت تابع ضوابط فصل هفدهم این دستورالعمل است .

○ ماده ۱۳۲ :

جهت عرضه اوراق تأمین مالی در فرابورس باید حداقل ۷ روز کاری قبل از زمان عرضه پیشنهادی، مدارک و اطلاعات زیر توسط کارگزار عرضه‌کننده یا شرکت تأمین سرمایه حسب مورد، به فرابورس ارائه گردد :

۱- اعلامیه پذیره‌نویسی و بیانیه ثبت حسب مورد

۲- اعلام شرایط در نظر گرفته شده برای کارگزاران خریدار در خصوص امکانات آنها و یا زمان توزیع اوراق در شبکه داخلی کارگزاران

۳- اطلاعات و مدارکی که کارگزاران خریدار در زمان عرضه باید از خریداران اخذ و به ناشر ارائه نمایند، از قبیل مشخصات هویتی خریداران و شماره حساب بانکی

۴- سایر اطلاعات به تشخیص فرابورس

▪ تبصره ۱ :

فرابورس حداقل یک روز کاری قبل از شروع عرضه اوراق تأمین مالی نسبت به انتشار اطلاعیه پذیره‌نویسی یا عرضه اولیه، مطابق فرمت مصوب هیئت مدیره فرابورس اقدام خواهد کرد .

▪ تبصره ۲ :

در پذیره‌نویسی اوراق تأمین مالی، ناشر مکلف است قبل از انتشار اطلاعیه پذیره‌نویسی یا عرضه اولیه، تعهدنامه سپرده‌گذاری اوراق را تکمیل و پس از تأیید شرکت سپرده‌گذاری مرکزی به فرابورس تحویل دهد. خریداران اوراق تأمین مالی، هم‌زمان با خرید این اوراق به ناشر نمایندگی بلاعزل جهت سپرده‌گذاری اوراق اعطا می‌نمایند .

▪ تبصره ۳ :

در صورتی که اوراق تأمین مالی قبلاً پذیره‌نویسی شده باشد، هیأت پذیرش حداقل تعداد اوراق جهت سپرده‌گذاری اوراق نزد شرکت سپرده‌گذاری مرکزی را تعیین می‌نماید. عرضه اوراق تأمین مالی در این حالت منوط به سپرده‌گذاری حداقل تعیین‌شده طی مهلتی است که توسط هیأت پذیرش مشخص شده است .

○ ماده ۱۳۳ :

در پذیره‌نویسی اوراق تأمین مالی، کارمزد خرید و فروش به عهده ناشر اوراق است.

○ ماده ۱۳۴ :

جهت عرضه اولیه با قیمت ثابت، نماد معاملاتی بازگشایی شده و عرضه با قیمت اسمی انجام می‌شود .

○ ماده ۱۳۵ :

پذیره‌نویسی و عرضه اولیه به قیمت بازار، به تشخیص فرابورس و براساس یکی از روش‌های مندرج در این دستورالعمل انجام می‌شود. در صورت استفاده از روش ثبت سفارش، مدیر عرضه باید علاوه بر اطلاعات موضوع ماده ۱۳۲ این دستورالعمل، اطلاعات زیر را نیز در قالب اطلاعیه پذیره‌نویسی یا عرضه اولیه به فرابورس ارائه نماید:

۱- مشخصات مدیر عرضه

۲- نامه قبولی سمت مدیر عرضه

۳- کف قیمت و دامنه قیمت ثبت سفارش

۴- شرایط تعهد پذیره‌نویسی حسب مورد

۵- تاریخ و ساعت شروع و پایان ثبت سفارش

▪ تبصره ۱ :

در عرضه به روش ثبت سفارش وجود مدیر عرضه الزامی است. مدیر عرضه کارگزار یا شرکت تأمین سرمایه‌ای است که مدیریت عرضه اوراق تأمین مالی را در فرآیند ثبت سفارش برعهده دارد .

تبصره ۲ :

دامنه قیمت، پایین‌ترین تا بالاترین قیمتی است که کارگزار خریدار در دوره ثبت سفارش می‌تواند سفارش‌های دریافتی از مشتریان را در آن دامنه ثبت نماید. فاصله پایین‌ترین تا بالاترین قیمت نمی‌تواند از ۱۰ درصد کف قیمت بیشتر باشد .

○ ماده ۱۳۶ :

دوره ثبت سفارش حداکثر ۳ روز کاری است. کارگزاران موظفند، سفارش‌های دریافتی از مشتریان را با رعایت شرایط عرضه در دوره ثبت سفارش در سامانه معاملاتی ثبت کنند .

▪ تبصره ۱ :

سفارش‌های خرید باید با کد معاملاتی مشتری ثبت شود و ثبت سفارش‌ها با کد گروهی مجاز نیست .

▪ تبصره ۲ :

سفارش‌های ثبت‌شده در دوره ثبت سفارش قابل اصلاح یا حذف هستند، لیکن پس از پایان این دوره، ورود، حذف یا اصلاح سفارش‌ها مجاز نیست .

▪ تبصره ۳ :

واحد پایه سفارش، حداقل و حداکثر حجم هر سفارش و زمان ورود سفارش‌ها در دوره ثبت سفارش، پس از تأیید فرابورس و قبل از شروع دوره ثبت سفارش از طریق سایت رسمی فرابورس و سامانه معاملاتی به اطلاع عموم خواهد رسید .

○ ماده ۱۳۷ :

طی دوره ثبت سفارش، اطلاعات مربوط به سفارش‌های ثبت‌شده شامل حجم و قیمت سفارش‌ها و متقاضیان خرید منتشر نمی‌شود و کارگزاران، مدیر عرضه و فروشنده نیز نباید به اطلاعات مزبور دسترسی داشته باشند. در پایان دوره ثبت سفارش صرفاً اطلاعات حجم و قیمت سفارش‌های ثبت شده در اختیار مدیر عرضه قرار می‌گیرد .

▪ تبصره :

اجرای این ماده منوط به فراهم شدن شرایط فنی با اعلام فرابورس خواهد بود.

○ ماده ۱۳۸ :

چنانچه در پایان هر روز معاملاتی، کل سفارشات ثبت‌شده به قیمت سقف دامنه مساوی یا بیش از کل اوراق قابل عرضه باشد، دوره ثبت سفارش پایان‌یافته تلقی شده و ورود، حذف یا اصلاح سفارشات امکان‌پذیر نمی‌باشد. در این حالت قیمت عرضه معادل قیمت سقف بوده و تخصیص اوراق براساس رویه تسهیم به نسبت انجام می‌شود .

○ ماده ۱۳۹ :

در پایان دوره ثبت سفارش، در صورتی که عرضه اوراق تأمین مالی دارای متعهد (متعهد پذیرهنویسی یا متعهد خرید حسب مورد) باشد، عرضه به شرح زیر انجام می‌شود:

۱- در صورتی که کل حجم سفارش‌های ثبت شده توسط اشخاصی غیر از متعهد با قیمتی معادل سقف دامنه تعیین شده و مساوی یا بیش از کل اوراق تأمین مالی قابل عرضه باشد، قیمت عرضه معادل قیمت سقف بوده و تخصیص اوراق براساس رویه تسهیم به نسبت انجام می‌شود.

۲- در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده توسط اشخاصی غیر از متعهد بیشتر یا مساوی ۸۰ درصد آن باشد، قیمت عرضه، بالاترین قیمتی است که در آن قیمت امکان معامله ۸۰ درصد کل اوراق قابل عرضه وجود داشته باشد. در این حالت متعهد ملزم به ورود سفارش خرید می‌باشد و بدین منظور وی باید سفارش خرید با قیمت فوق و به میزان مابه‌التفاوت سفارش‌های وارد شده و اوراق قابل عرضه را در سامانه معاملات ثبت نماید .

۳- در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت شده توسط اشخاصی غیر از متعهد کمتر از ۸۰ درصد کل اوراق قابل عرضه باشد، یکی از اقدامات زیر قابل انجام است:

۳-۱- در صورتی که متعهد تمایل به خرید کل اوراق باقیمانده با کف دامنه قیمت را داشته باشد، اقدام به ورود سفارش خرید به میزان مابه‌التفاوت سفارش‌های وارد شده و اوراق قابل عرضه نموده و عرضه با قیمت کف دامنه قیمت انجام می‌شود.

۳-۲- مدیر عرضه درخواست بازنگری در دامنه قیمت و انجام یک مرحله دیگر ثبت سفارش را به فرابورس ارائه می‌نماید.

▪ تبصره ۱ :

بازنگری در دامنه قیمت فرآیند ثبت سفارش فقط برای یک نوبت تکرار می‌شود. شرایط عرضه در مرحله دوم مشابه مرحله اول بوده و در صورت وقوع شرایط بند ۳ این ماده، متعهد مکلف است کل اوراق باقیمانده را با کف دامنه قیمت خریداری نماید .

▪ تبصره ۲ :

در صورت بازنگری در دامنه قیمت و تکرار ثبت سفارش، سفارش‌های ثبت شده در دوره ثبت سفارش قبلی حذف و سفارش‌گیری مجدداً در دامنه قیمت جدید انجام می‌شود .

○ ماده ۱۴۰ :

در پایان دوره ثبت سفارش، در صورتی که عرضه اوراق تأمین مالی بدون متعهد باشد، عرضه به شرح زیر انجام می‌شود:

۱- در صورتی که کل حجم سفارش‌های ثبت شده با قیمتی معادل سقف دامنه تعیین شده و مساوی یا بیش از کل اوراق تأمین مالی قابل عرضه باشد، قیمت عرضه معادل قیمت سقف بوده و تخصیص اوراق براساس رویه تسهیم به نسبت انجام می‌شود.

۲- در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت‌شده بیشتر یا مساوی ۸۰ درصد کل اوراق قابل عرضه باشد، قیمت عرضه، بالاترین قیمتی است که در آن قیمت امکان معامله ۸۰ درصد کل اوراق قابل عرضه وجود داشته باشد.

۳- در صورتی که حجم کل سفارش‌های ثبت‌شده کمتر از ۸۰ درصد کل اوراق قابل عرضه باشد، دامنه قیمت پیشنهادی برای یک نوبت قابل بازنگری است.

▪ تبصره ۱ :

در صورت بازنگری در دامنه قیمت، فرآیند ثبت سفارش فقط برای یک نوبت دیگر تکرار می‌شود. شرایط عرضه در این مرحله مشابه مرحله اول خواهد بود .

▪ تبصره ۲ :

در صورت عدم ارائه درخواست بازنگری در دامنه قیمت در مرحله اول یا عدم ثبت سفارش به میزانی بزرگتر یا مساوی ۸۰ درصد کل اوراق قابل عرضه در مرحله دوم، عرضه مجدد منوط به طی مراحل موضوع ماده ۱۳۲ می‌باشد .

○ ماده ۱۴۱ :

مدیر عرضه می‌تواند عرضه را در دو مرحله انجام دهد. در مرحله اول بخشی از عرضه را با روش ثبت سفارش و با شرط حداقل خرید توسط هر مشتری عرضه و قیمت را کشف نماید و در مرحله دوم باقی‌مانده اوراق را بدون شرط مذکور و با قیمت کشف‌شده در مرحله اول عرضه نماید. حجم اوراق مورد عرضه در مرحله دوم باید حداقل ۱۰ درصد و حداکثر ۲۰ درصد کل اوراق قابل عرضه باشد .

▪ تبصره :

مرحله دوم عرضه باید حداکثر یک روز کاری پس از کشف قیمت مرحله اول آغاز شود. مدت عرضه در مرحله دوم حسب مقررات توسط سازمان تعیین می‌شود .

○ ماده ۱۴۲ :

مدیر عرضه باید در زمان ارائه دامنه پیشنهادی قیمت و درخواست بازنگری آن مراتب را به تایید فروشنده و متعهد رسانده و مستندات مربوطه را به فرابورس ارائه نماید. درخواست بازنگری باید حداکثر تا پایان روز کاری بعد به فرابورس ارائه گردد. فرابورس مکلف است شرایط جدید عرضه را اطلاع‌رسانی نماید .شروع ثبت سفارش در مرحله دوم ۳ روز کاری پس از انتشار اطلاعات خواهد بود .

○ ماده ۱۴۳ :

معاملات ثانویه اوراق تأمین مالی که خارج از فرابورس پذیرهنویسی شده‌اند، بلافاصله پس از خاتمه عرضه اولیه در فرابورس و معاملات ثانویه اوراق تأمین مالی که پذیرهنویسی آنها در فرابورس انجام شده است، حداکثر سه روز کاری پس از اخذ تأییدیه تکمیل فرآیند انتشار از مرجع ذیصلاح شروع می‌شود .

○ ماده ۱۴۴ :

پرداخت‌های مرتبط با اوراق تأمین مالی به دارندگان اوراق در پایان آخرین روز کاری قبل از مقاطع پرداخت مقرر بر اساس فهرست شرکت سپرده‌گذاری مرکزی خواهد بود .

○ ماده ۱۴۵ :

قیمت خرید و فروش اوراق براساس عرضه و تقاضای بازار در فرابورس تعیین و به صورت درصدی از قیمت اسمی اوراق و با احتساب حداقل دو رقم اعشار بر مبنای فرمول زیر اعلام می‌شود.

$$\frac{\text{قیمت پیشنهادی}}{\text{قیمت اسمی}} \times 100 = \text{قیمت پیشنهادی (درصد)}$$

○ ماده ۱۴۶ :

تسویه وجوه معاملات اوراق تأمین مالی در فرابورس یک روز کاری بعد از انجام معامله (T+1) صورت می‌گیرد .

● فصل بیست و سه - ضوابط معاملات چرخی :

○ ماده ۱۴۷ :

انجام معاملات چرخی به نحوی که تا پایان جلسه رسمی معاملاتی، وضعیت مالکیت طرفین معامله در خصوص تمام یا بخشی از اوراق بهادار موضوع معامله تغییر ننماید ممنوع است و فرابورس معامله مذکور را تایید نخواهد کرد .

○ ماده ۱۴۸ :

در صورتی که معاملات موضوع ماده ۱۴۷ سهواً انجام شوند، کارگزار مکلف است مراتب را بلافاصله به مدیر عامل فرابورس اطلاع دهد؛ به هر ترتیب فرابورس این معاملات را تأیید نخواهد کرد .

○ ماده ۱۴۹ :

چنانچه کارگزار از اعلام مراتب به فرابورس خودداری نماید یا فرابورس انجام معامله را سهوی تشخیص ندهد، پرونده کارگزار متخلف برای رسیدگی به مراجع رسیدگی به تخلفات ارجاع می‌شود .

○ ماده ۱۵۰ :

در صورتی که فرابورس تشخیص دهد انجام یک معامله به صورت مستقیم یا غیرمستقیم طی یک دوره زمانی منجر به تغییر مالکیت نشود و این معامله با هدف شناسایی سود (زیان) انجام شده باشد موظف است از تأیید آن خودداری نماید .